

Nasze Zabrze

Nr 10 w deksu: 32 355 • ISSN 1232-1400 • Wydanie bezpłatne

Mija sto lat od nadania Zabrzu praw miejskich

ZABRZE OBCHODZI SETNE URODZINY

Zabrze świętuje setne urodziny!

Takie urodziny zdarzają się raz na sto lat! Nic więc dziwnego, że i towarzyszące obchodom atrakcje będą wyjątkowe. Wśród przygotowanych propozycji z pewnością każdy znajdzie coś dla siebie.

Na sobotę 1 października zaplanowano Skarbnikowe Gody. Ich uczestnicy spotkają się na placu Wolności, by o godzinie 11 wyruszyć do Parku Miejskiego przy ul. Dubiela. Tam do wieczora trwać będzie rodzinny piknik, podczas którego będzie można posłuchać muzyki, wziąć udział w konkursach, warsztatach artystycznych, odwiedzić stoiska gastronomiczne i edukacyjno-kulturalne. Tradycyjnie już poznamy zwycięzców konkursu na najładniejsze przebranie, które w tym roku ma nawiązywać do hasła „Fajer na 100 lat”. Jak co roku zagra Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego pod batutą Henryka Mandrysa, nie zabraknie występów mažorettek oraz wesołego miasteczka z dmuchańcami. O godzinie 17.30 wystąpi Ewa Farna z zespołem, a o godzinie 18.30 zaplanowano koncert zespołu Zakopower z Sebastianem Karpiem-Butecką na czele.

Równy wiek miejskich tradycji Zabrza i wyjątkowe urodziny miasta uświetni koncert światowej sławy tenora José Carrerasa, który 2 października o godzinie 18 wystąpi na scenie Domu Muzyki i Tańca. Artystę towarzyszyć będą znakomici wykonawcy: Katarzyna Stankiewicz, Katarzyna Moś, Urana oraz zabrzanin Staś Napierała. Na scenie pojawi się także Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Zabrzeńskiej.

Również 2 października o godzinie 12.30 w kościele św. Andrzeja odprawiona zostanie uroczysta msza w intencji Zabrza, a także z okazji 26. rocznicy patronatu św. Kamila nad naszym miastem.

GOR

► Podczas koncertu galowego z okazji Święta Miasta wystąpi José Carreras Fot. UM Zabrze

► Sebastian Karpiel-Butecka Fot. UM Zabrze

► Ewa Farna Fot. UM Zabrze

RADY DZIELNIC

W Zabrzu działają również Rady Dzielnic. Pierwsze z nich zostały powołane do życia w 1991 roku. W obecnej kadencji funkcjonuje 21 Rad Dzielnic. Zasiada w nich łącznie 321 osób. Rady dbają o integrację mieszkańców, sygnalizują ich problemy i pomagają je rozwiązywać. Podejmują wiele inicjatyw, które wpływają na poprawę komfortu życia w mieście.

RADNI

Gabriela Bator

Janusz Bieniek

Alojzy Cieśla

Rafał Grygiel

Adam Harasimowicz

Przemysław Juroszek

Grzegorz Lubowiecki

Sebastian Markisch

Grzegorz Olejniczak

Mariola Olichwer

Jerzy Pabis

Urszula Potyka

Marian Rau

Ferdynand Reiss

Agnieszka Rupniewska

Wioletta Szymańska

Damian Trześniewski

Grzegorz Turek

Dariusz Walerjański

Joachim Wienchor

Kamil Żbikowski

PRZYPOMINAMY SKŁAD ZABRZAŃSKIEGO SAMORZĄDU
W JUBILEUSZOWYM DLA MIASTA ROKU

Ratusz 2022

PREZYDENT MIASTA

Dr Małgorzata Mańka-Szulik

ZASTĘPCY PREZYDENTA MIASTA

Krzysztof
Lewandowski

Katarzyna Dzióba

Borys Borówka

PRZEWODNICZĄCA RADY MIASTA

Łucja Chrzęstek-Bar

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA

Krystian Jonecko

Sebastian
Dziębowski

Adam Ilewski

► Prof. Krzysztof Nitsch Fot. UM Zabrze

► Elżbieta Penderecka i prof. Krzysztof Penderecki Fot. Igor Cieslicki

TEN ZASZCZYTNY TYTUŁ PO RAZ PIERWSZY PRYZNANY ZOSTAŁ W 2002 R.

Honorowi obywatele

O trzy osoby powiększy się w tym roku grono honorowych obywateli Zabrze. W szczególnym dla naszego miasta roku zaszczytny tytuł otrzymają Elżbieta Penderecka, prof. Andrzej Bochenek oraz prof. Krzysztof Nitsch.

Elżbieta Penderecka od wielu lat aktywnie wspiera i promuje Zabrze, tak w kraju, jak i poza jego granicami. Między innymi dzięki jej zaangażowaniu w przestrzeniach Muzeum Górnictwa Węglowego za inaugurowany został w 2013 r. Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego, który nie tylko przyciągnął do Zabrze znakomitych muzyków, ale także zyskał uznanie melomanów i na stałe wpisał się w kalendarz najważniejszych wydarzeń muzycznych w naszym regionie.

Równie ważnym dla Zabrze wydarzeniem było nawiązanie trwałej współpracy z założonym i kierowa-

nym przez Elżbietę Penderecką Stowarzyszeniem im. Ludwiga van Beethovena. Dzięki temu od 2015 r. Zabrze mogło się włączyć w organizację cieszącego się na arenie międzynarodowej ogromną renomą Festiwalu im. Ludwiga van Beethovena.

Prof. Andrzej Bochenek to jeden z najwybitniejszych polskich kardiologów. Wraz z prof. Marianem Zembałą należał do najbliższych współpracowników prof. Zbigniewa Religi. Swoje umiejętności doskonalił podczas licznych pobytów w najlepszych klinikach Europy i Stanów Zjednoczonych. Przez wiele lat kierował Kliniką Kardiologii

gii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach-Ochojcu. Za zasługi dla rozwoju kardiologii został nagrodzony m.in. medalem Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

Prof. Krzysztof Nitsch urodził się w 1948 r. w Mikulczycach. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie na Wydziale Rzeźby. W swojej twórczości zajmuje się rzeźbą pomnikową, małymi formami rzeźbiarskimi i medalami. Uczestniczył w ponad 230 wystawach zbiorowych indywidualnych, jest laureatem niezliczonych nagród i wyróżnień. Jego prace znajdują się m.in. w British Museum w Londynie, Mu-

► Prof. Zbigniew Religa Fot. Jerzy Przybysz

► Prof. Jerzy Buzek Fot. Igor Cieslicki

► Heinz Tobolla Fot. UM Zabrze

► Prof. Andrzej Bochenek Fot. Igor Cieśllicki

Zabrza

zeum Dantego w Rawennie, Muzeum Sportu w Lozannie czy też Muzeum Toyamura w Japonii. Od lat zachwycają prywatnych kolekcjonerów na całym globie. Prof. Nitsch jest autorem statuetki „Zabrzańska Atena”, którą od 2012 r. otrzymują osoby i instytucje, których działalność w znaczący sposób przyczynia się do rozwoju miasta. Od września tego roku na skwerze przy ratuszu można podziwiać pomnik prof. Zbigniewa Religi jego autorstwa.

Przypomnijmy, że do tej pory tytułem honorowego obywatela Zabrza mogło się poszczycić sześć osób. Jako pierwszy wyróżnienie odebrał w 2002 r. prof. Zbigniew Religa, dzięki któremu Zabrze w niezwykle silny sposób zaznaczyło swą pozycję na medycznej mapie Polski. Kolejnym wyróżnionym został pochodzący z Zabrza znakomi-

ty rzeźbiarz Heinz Tobolla. Wykonaną przez niego rzeźbę „Spotkanie z własnym ja” można podziwiać, spacerując po placu Wolności. Heinz Tobolla akt nadania honorowego obywatelstwa odebrał we wrześniu 2007 r. podczas uroczystości zorganizowanej w katedrze w Akwizgranie.

W 2009 r. honorowym obywatelem Zabrza został prof. Marian Zembala, znakomity kardiochirurg, jeden z najbliższych współpracowników prof. Zbigniewa Religi, wieloletni dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca. Od 2011 r. honorowym obywatelem Zabrza jest Horst Eckert, czyli popularny Janosch. Autor niezwykle lubianego cyklu bajek o przygodach Misia i Tygrysa urodził się przy ul. Piękarskiej na Zaborzu. Choć Janosch od lat mieszka na Teneryfie, często podkreśla, jak wielkim senty-

mentem darzy miasto swojego dzieciństwa. – Gdy mówię dom, mam na myśli Zabrze – przyznaje pisarz.

Kolejnym honorowym obywatelem Zabrza został Włodzimierz Lubański, legendarny piłkarz Górnika, do którego trafił w wieku 15 lat. W barwach klubu z Roosevelta zagrał w 234 meczach, strzelając 155 bramek. Siedmiokrotnie zdobył mistrzostwo Polski, a sześciokrotnie Puchar Polski. Cztery razy był królem strzelców polskiej ligi. W 1970 r. dotarł ze swą drużyną do finału Pucharu Zdobywców Pucharów, co jest najlepszym wynikiem w historii osiągniętym przez polski klub.

W 2013 r. akt nadania honorowego obywatelstwa otrzymał prof. Jerzy Buzek, były premier i przewodniczący Parlamentu Europejskiego.

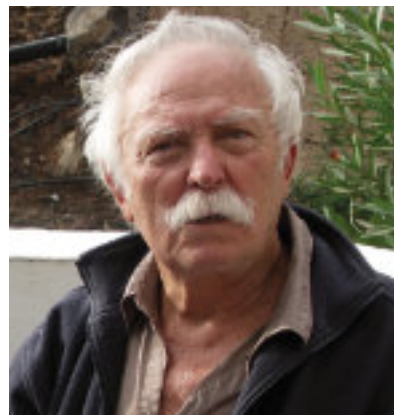
GOR

► Włodzimierz Lubański Fot. UM Zabrze

► Prof. Marian Zembala Fot. Igor Cieśllicki

► Janosch Fot. UM Zabrze

Budujemy miasto przyj

Pani prezydent, rozmawiamy w wyjątkowym momencie, w przededniu setnej rocznicy nadania Zabrzu praw miejskich. Wtedy to z największej wsi w Europie staliśmy się intensywnie rozwijającym się miastem...

Prawa miejskie – otwierając nowy rozdział w dziejach Zabrza – w rzeczywistości dostosowały jego status do istniejącego już stanu urbanizacji. Tutaj bowiem koncentrował się wielki przemysł. Odkąd w 1790 roku odkryte zostały między Zaborzem a Pawłowem złoża węgla kamiennego, zapewniające rentowność eksploatacji, rozpoczęła się era industrializacji. Uruchamianiu kolejnych kopalń, linii kolejowych, fabryk, stalowni, walcowni, koksowni czy pieców martenowskich towarzyszyły tak imponujące przedsięwzięcia, jak budowa podziemnego szlaku wodnego o długości 14 kilometrów łączącego Zabrze z Chorzowem.

Jednocześnie w największej wsi Europy funkcjonowały między innymi szkoły, chóry, towarzystwa kulturalne i sportowe, szpital, straż pożarna i obywatelska, elektrownia, tramwaje, prasa lokalna itp. Był to prężny ośrodek przemysłowy z udokumentowanymi przekazami sięgającymi 1243 roku.

Świętując stulecie nadania praw miejskich, musimy mieć świadomość historii, która nas kształtowała. Nasza aktywność opiera się przecież na czerpaniu z szacunku dla wartości i nauki Kościoła, poszanowania drugiego człowieka, rodziny i wspólnoty, a także śląskiego etosu pracy.

Jak określiłaby Pani dzisiejsze Zabrze?

Budujemy miasto przyjazne dla mieszkańców, otwarte wobec inwestorów i odpowiadające na oczekiwania turystów. Wciąż podejmuje-

my wiele działań na rzecz dalszego zrównoważonego rozwoju.

Pamiętając o naszych tradycjach, przekształcamy dawną monokulturę węgla i stali w miejsce, gdzie z innowacyjną gospodarką, medycyną, nauką, dbałością o środowisko, współistnieje turystyka, sport i kultura. Tutaj rozbrzmiewa wspaniała muzyka podczas licznych koncertów z Międzynarodowym Festiwalem im. Krzysztofa Pendereckiego na czele. Bogaty repertuar Filharmonii Zabrzeńskiej i Teatru Nowego uzupełnia oferta Domu Muzyki i Tańca. W scenerii postindustrialnej swoje miejsce odnajdują kolejne wydarzenia, jak np. Carbon Silesia Festival. Uwagę turystów z całego świata przyciągają obiekty na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego z Kopalnią Guido czy odrestaurowaną wieżą ciśnień przy ul. Zamoyskiego. Ratowanie i adaptacja zabytków służących następnie celom turystycznym, edukacyjnym, gospodarczym i kulturalnym wyróżnione zostało m.in. nagrodą Komisji Europejskiej Europa Nostra. Grand Prix otrzymała Sztolnia Królowa Luiza. W ten sposób starania, aby pozostałościom niegdyśszej potęgi przemysłu ciężkiego nadać nowe funkcje, zostały dostrzeżone i docenione na forum unijnym.

Zabrze to również zielone miasto sportu i rekreacji. Z sukcesami zawodników zabrzeńskich klubów łączą się emocje dostarczane nam przez Górnika Zabrze, legendę polskiej piłki, gdzie grał m.in. Włodzisław Lubański, a zarazem jedną z marek Zabrza, która przyczynia się do rozsławiania miasta w kraju, Europie i świecie.

Kolejnym symbolem Zabrza jest medycyna. Wysoki poziom świadczeń zdrowotnych zapewniają

funkcjonujące w mieście szpitale ze Śląskim Centrum Chorób Serca, gdzie prof. Zbigniew Religa dokonał pierwszego w Polsce przeszczepu serca.

Współpraca z uczelniami wyższymi zaowocowała utworzeniem w Zabrzu prężnego ośrodka akademickiego. Wśród studentów działających w mieście wydziałów Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Politechniki Śląskiej czy Wyższej Szkoły Technicznej jest wielu absolwentów zabrzeńskich szkół ponadpodstawowych, które – podobnie jak szkolnictwo podstawowe i wychowanie przedszkolne – zasłużenie cieszą się dobrą opinią.

Projekty, o których Pani mówi, w dużej mierze stały się możliwe dzięki skutecznemu aplikowaniu przez miasto o środki unijne...

Pracując nie tylko dla obecnych mieszkańców, a także przyszłych pokoleń zabrzeń, tworzymy dziś nowoczesne miasto na miarę wyzwań XXI wieku. Konsekwentnie aplikujemy o fundusze z Unii Europejskiej na działania infrastrukturalne, ekologiczne i społeczne poprawiające jakość życia mieszkańców. Pozyskaliśmy około 1,5 miliarda złotych dofinansowania z Unii Europejskiej i innych źródeł zewnętrznych na realizację kilkuset projektów.

Rozważnie gospodarując, z determinacją przeprowadziliśmy trudne programy modernizacyjne, jak np. wymianę i rozbudowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, termomodernizację obiektów użyteczności publicznej, rewitalizację obiektów w dzielnicy Zandka czy rekultywację 180 hektarów zdegradowanych przez przemysł wózków rzeki Bytomki, gdy ze śródmieścia wywieźliśmy około 500 ton smoły i innych szkodliwych sub-

azne dla mieszkańców

stancji. Rozbudowaliśmy Szpital Miejski, sukcesywnie budowaliśmy nowe drogi, ścieżki rowerowe, place zabaw, skwery. Powstały kolejne budynki mieszkalne i obiekty sportowo-rekreacyjne. To wszystko sprawiło, że majątek gminy wzrósł z poziomu około 900 milionów złotych w 2006 roku do około 3,6 miliarda złotych na początku 2022 roku.

Systematycznie też weryfikujemy stan finansów miasta i wciąż będziemy poddawać go badaniom niezależnych międzynarodowych agencji ratingowych, aby uzyskiwać diagnozy dotyczące perspektyw ekonomicznych Zabrze, które obecnie określane są jako stabilne.

Co sprawia, że Zabrze jest miastem atrakcyjnym dla inwestorów?

Wspierając konkurencyjność miasta, rozbudowaliśmy infrastrukturę w specjalnej strefie ekonomicznej, gdzie kolejne firmy otwierają swoje zakłady i tworzą miejsca pracy. Dzięki uzbrojeniu terenów kosztem 65 milionów złotych (w 85 procentach z pozyskanego dofinansowania) przedsiębiorstwa za inwestowały tam już około 1,5 miliarda złotych, tworząc około 2 tysięcy nowych miejsc pracy i przyczyniając się do gospodarczego rozwoju miasta.

Wybór Zabrze jako miejsca prowadzenia działalności przez amerykański koncern Weber, polski oddział niemieckiego giganta logistycznego DB Cargo czy stworzenie Europejskiego Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia uruchomionego przy współpracy z Politechniką Śląską i firmą Philips potwierdza, że stworzyliśmy przestrzeń atrakcyjną dla biznesu.

Partycypując w kosztach inwestycji, doprowadziliśmy do wybudowania w mieście Drogowej Trasy

► Fot. Maja Maciejko/Magazyn Metropolitan Silesia

Średnicowej, która skróciła dystans między ośrodkami konurbacji katowickiej. Angażując się w powołanie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, wypracowaliśmy należną Zabrze pozycję wśród skupionych w niej miast.

Z jakimi planami Zabrze wkracza w kolejne stulecie?

Priorytetem samorządu pozostanie ciągła poprawa jakości życia mieszkańców. Zaspokajanie ich po-

trzeb stanowi dla nas najważniejsze zadanie, a zarazem wyzwanie. Dumni z dotychczasowego rozwoju miasta nadal konsekwentnie realizować będziemy działania wyznaczone „Strategią rozwoju – Zabrze 2030”. Wszystkim Mieszkańcom Zabrze i Przyjaciółom naszego miasta z okazji jubileuszu 100-lecia nadania praw miejskich składam życzenia wielu sukcesów i wszelkiej pomysłowości.

Rozmawiał: Igor Cieśliski

► Droga Trasa Średnicowa to komunikacyjny kręgosłup miasta i prawdziwe okno na świat Fot. Igor Cieśliski

Zabrze jak magnes dla

Krajobraz Zabrze przez lata zdominowany był przez dymiące kominy i szyby kopalń. Przemiany gospodarcze końca XX wieku dla naszego miasta okazały się szczególnie bolesne. Zamykanie kolejnych zakładów i sięgające 20 procent bezrobocie sprawiło, że Zabrze musiało szukać nowych kierunków rozwoju. I takie znalazło.

Fundamentem dla podejmowanych w mieście ambitnych projektów stała się gruntowna przebudowa miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej. To największa inwestycja w historii Zabrze, której wartość się-

ga prawie miliarda złotych. Na jej realizację miasto pozyskało 335 mln zł unijnego dofinansowania. W ramach podzielonego na dwa etapy przedsięwzięcia, które objęło wszystkie dzielnice miasta, zbud-

wano lub przebudowano 120 km sieci wodociągowej, 169 km kanalizacji deszczowej i 196 km kanalizacji sanitarnej. Odtworzono około 700 tysięcy metrów kwadratowych nawierzchni dróg.

► Przedłużenie alei Korfantego ułatwi dojazd do terenów specjalnej strefy ekonomicznej Fot. UM Zabrze

► Swoją działalność ulokowało na terenach specjalnej strefy ekonomicznej ponad 30 firm Fot. UM Zabrze

inwestorów

Jednym z elementów wpływających na rozwój miasta jest sieć dróg. Dzięki determinacji samorządu kierowcy mogą dziś korzystać z zabrzańskiego odcinka Drogowej Trasy Średnicowej. To komunikacyjny kręgosłup miasta i prawdziwe okno na świat. Infrastruktura drogowa w naszym mieście jest wciąż rozbudowywana, czego przykładem jest m.in. trwający właśnie projekt przedłużenia alei Korfantego. Usprawni to znacznie przemieszcza-

nie się pomiędzy południową a północną częścią miasta i ułatwi dojazd do terenów specjalnej strefy ekonomicznej, które okazały się prawdziwym magnesem przyciągającym do Zabrza przedsiębiorców. Na przygotowanie nieruchomości dla inwestorów miasto przeznaczyło 65 mln zł. W efekcie sprzedane zostały już wszystkie zlokalizowane tu działki. Na inwestycje w strefie zdecydowało się ponad 30 firm. Wśród nich produkująca grille amerykańska firma

Weber, która w Zabrzu wybudowała swój pierwszy zakład poza Stanami Zjednoczonymi. Łącznie firmy zainwestowały w strefie miliard złotych, tworząc około 2 tysięcy nowych miejsc pracy.

Nabywców znalazły również wszystkie nieruchomości przygotowane w ramach tzw. małej strefy zlokalizowanej w rejonie przedłużonej kilka lat temu ul. Handlowej. Swoją działalność ulokowało tu 12 firm, w tym m.in. Korea Fuel Tech, Vollmer

► Amerykański koncern Weber zbudował w Zabrzu pierwszy zakład poza Stanami Zjednoczonymi Fot. Igor Cieśliski

► Budowa w Zabrzu nowej elektrociepłowni była jedną z najważniejszych na świecie inwestycji fińskiej firmy Fortum Fot. Fortum

Polska, Ekosil, Panattoni czy Logstor. Obecnie miasto pracuje nad przygotowaniem nowych terenów inwestycyjnych w rejonie ul. Bytomskiej.

Największą w Polsce i jedną z najważniejszych na świecie inwestycji fińskiej firmy Fortum była budowa w Zabrzu kosztem 870 mln zł nowej elektrociepłowni. Po raz pierwszy w polskiej elektrociepłowni

ni został wykorzystany RDF. To paliwo wyprodukowane z odpadów nienadających się do ponownego wykorzystania. Tym samym Elektrociepłownia Zabrze idealnie wpisuje się w tzw. gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Główną siedzibę ma w naszym mieście działająca na rynku logistyczno-towarowym firma DB Car-

go Polska. Od ponad pół wieku funkcjonuje w Zabrzu ELZAB, krajowy lider w produkcji kas i drukarek fiskalnych. Z naszym miastem od lat związane są również firmy Mostostal, NMC, JSW Koks, Powen czy Electrolux.

W Zabrzu na wymierne wsparcie mogą liczyć również osoby rozpoczynające dopiero działalność gospo-

► Działająca w strefie Piekarnia-Ciastkarnia KŁOS Fot. Igor Cieśllicki

► Zakład firmy Bud-Expert Fot. Igor Cieśllicki

MIASTO NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

► W Zabrze główną siedzibę ma działająca na rynku logistyczno-towarowym firma DB Cargo Polska Fot. DB Cargo

darczą. Wyrazem tego jest m.in. utworzenie Zabrzeńskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości oraz kolejne edycje konkursu „Zabrzeński Biznesplan”.

Stworzone w Zabrze warunki oraz klimat do inwestowaniu doceniany jest przez niezależnych ekspertów. Wyrazem tego jest m.in. przyznanie miastu tytułu „Gmina na

5!” w rankingu przygotowanym przez Instytut Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej. W tegorocznej edycji rankingu przebadano 687 jednostek, z czego tytułem „Gmina na 5!” wyróżnione zostały 54 gminy. Zakresem badania objęto innowacje i dobre praktyki ukierunkowane na pozyskanie oraz podniesienie jakości obsługi inwestorów,

przedsiębiorców, turystów oraz mieszkańców przy użyciu nowoczesnych mediów. Szczególnie doceniane były rozwiązania w zakresie podejmowanych działań w obszarze sprawnej i skutecznej komunikacji z przedsiębiorcą, czy inwestorem oraz udzielane wsparcie, wpływając tym samym na atrakcyjność inwestycyjną i wizerunek miasta.

GOR

► Laureaci i partnerzy konkursu „Zabrzeński Biznesplan” Fot. UM Zabrze

► Pierwsza operacja na otwartym sercu przeprowadzona w sierpniu 1985 r. w Klinice Kardiologii w Zabrzu (obecnie Śląskie Centrum Chorób Serca) przez doktora Zbigniewa Religę z zespołem Fot. Wojtek Laski/East News

Diagnostyka i leczenie n

Swoją Dolinę Krzemową ma amerykański stan Kalifornia. Miano Doliny Medycznej można z kolei z pewnością nadać Zabrzu. To efekt zaangażowania, kreatywności i poświęcenia wielu osób, które w naszym mieście od lat, z myślą o chorych, odważnie podejmują wyzwania, przecierając szlaki dla innowacyjnych metod diagnostyki i skutecznego leczenia.

Medyczna marka Zabrze nie-
rozzerwalnie związana jest
z osobą prof. Zbigniewa Religi. To
właśnie w naszym mieście w 1985 r.

dokonał on wraz z zespołem
pierwszego w Polsce udanego
przeszczepu serca. Przeprowadza-
ne przez jego wychowanków, ze

śp. prof. Marianem Zembalą na
czele, kolejne pionierskie operacje
stanowiły kamienie milowe w roz-
woju polskiej medycyny. Pierwszy

► Najnowszy pawilon Śląskiego Centrum Chorób Serca Fot. UM Zabrze

► Prof. Marian Zembala Fot. UM Zabrze

► Szpitalny Oddział Ratunkowy z lądowiskiem dla helikopterów w Szpitalu Miejskim Fot. Szpital Miejski

a światowym poziomie

jednoczesny przeszczep serca i płuc, najmłodszy w Polsce pacjent, któremu przeszczepiono serduszko czy transplantacja płuc u kobiety, która podczas ciąży zachorowała na skrajnie ciężką postać COVID-19 to tylko niektóre historie, jakimi żyła i żyje cała Polska. Śląskie Centrum Chorób Serca powiększyło się właśnie o kolejny pawilon. Został on połączony z wybudowany-

mi w ostatnich latach segmentami B oraz C. W efekcie możliwe stało się stworzenie jednolitego kompleksu, w którym prowadzone są opieka ambulatoryjna, diagnostyka, wysokospecjalistyczne leczenie i rehabilitacja.

Medyczną markę Zabrze umacnia kierowany przez dr. Mariusza Wójtowicza systematycznie modernizowany Szpital Miejski. Działające

w nim Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka to jeden z najnowocześniejszych w kraju ośrodków ginekologiczno-położniczych. Placówka specjalizuje się w leczeniu dotyczącej coraz większej liczby kobiet endometriozy. Innowacyjne metody leczenia, np. z wykorzystaniem przy wszczepianiu endoprotez robota, oferuje ortopedia. Takiego sprzętu nie ma żaden inny publiczny szpital

► W Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka przychodzi na świat coraz więcej dzieci Fot. Szpital Miejski

► Dr Mariusz Wójtowicz Fot. Igor Cieśllicki

► Prof. Tomasz Szczepański podczas zorganizowanych w Zabrzu obchodów 50-lecia hematologii dziecięcej na Śląsku Fot. UM Zabrze

w Polsce. Unikatowym w skali europejskiej wyposażeniem i modelową strukturą organizacyjną może się pochwalić Szpitalny Oddział Ratunkowy z lądowiskiem dla helikopterów. Zaledwie dwie minuty zajmuje transport pacjenta ze śmigłowca do sali operacyjnej. Tego czasu bardziej nie da się już skrócić.

Najnowocześniejsze metody leczenia i znakomitą opiekę za-

pewnia również Szpital Kliniczny nr 1. To właśnie tu modelową pediatrię budowała prof. Bożena Hager-Malecka, a podwaliny hematologii dziecięcej tworzyła prof. Danuta Sońta-Jakimczyk. We wrześniu w Zabrzu odbyły się obchody jubileuszu 50-lecia hematologii dziecięcej na Śląsku z udziałem m.in. prof. Tomasza Szczepańskiego, rektora Śląskiego Uniwersytetu

Medycznego w Katowicach i przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Hematologii i Onkologii Dziecięcej. Znakiem rozpoznawczym szpitala są również świetna pulmonologia, urologia czy neurologia z powstającym właśnie pierwszym w Polsce Centrum Kompleksowej Diagnostyki i Leczenia Chorych na Stwardnienie Rozsiane. Oferty w zakresie leczenia dopeł-

► Szpital Specjalistyczny Fot. Szpital Specjalistyczny

► Jedno z urządzeń opracowanych przez naukowców z ITAM Fot. Igor Cieśliski

MIASTO MEDYCyny

► Śląski Park Technologii Medycznych to pierwsza taka placówka w regionie Fot. Igor Cieśllicki

nia Szpital Specjalistyczny ze świetną laryngologią, kardiologią czy też chirurgią bariatryczną.

Do Zabrze trafiają pacjenci z całej Polski. W ratowaniu ich zdrowia i życia wspaniali lekarze mogą liczyć na wsparcie ze strony inżynierów. Prace dotyczące sztucznego serca czy też wykorzystania w praktyce klinicznej robotów kardiologicznych prowadzone są w Fundacji Roz-

woju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi. W należącym do Sieci Badawczej Łukasiewicz Instytucie Techniki i Aparatury Medycznej powstają m.in. podwajające możliwości respiratorów aparaty Ventil. Wykorzystywane podczas leczenia chorych na COVID-19 oraz przy szczepieniach sprzęt jednorazowy dostarcza do szpitali w całej Polsce firma ZARYS, której siedziba również znajduje się

w Zabrzu. Projekty z obszaru e-zdrowia czy też biotechnologii realizowane są w Śląskim Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia. To pierwsza taka placówka w regionie.

Wszystko to sprawia, że właśnie w Zabrzu dokonują się prawdziwe cuda współczesnej medycyny, a my możemy dzielić radość z kolejnymi pacjentami, którzy tu, w sercu Śląska, dostali nowe życie.

GOR

► Pracownia Protez Serca w Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi Fot. Igor Cieśllicki

► Historyczny kampus Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Rokitnicy Fot. Igor Cieśliski

Ceniony ośrodek akade

Z zabrzańską Rokitnicą związane są początki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Do dynamicznie rozwijającej się uczelni dołączyły na przestrzeni lat kolejne. W akademicki charakter miasta doskonale wpisują się działające tu ośrodki naukowo-badawcze.

Zabrze jest kolebką Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. To w Rokitnicy powstał w 1948 r. jego pierwszy – i do 1971 r. jedyny – wydział. Od początku istnienia prowadził on dwa kierunki kształcenia: le-

karski oraz lekarsko-dentystyczny. W roku akademickim 2007/2008 otwarto tutaj pierwszy w Polsce kierunek studiów stacjonarnych I stopnia ratownictwo medyczne. Jego autorski program nauczania

stał się wkrótce programem obowiązującym w całym kraju. Od 2014 r. na kierunku lekarsko-dentystycznym prowadzone jest także kształcenie studentów w języku angielskim.

► Nowoczesne Centrum Symulacji Medycznej Fot. Igor Cieśliski

► Europejskie Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia to wspólny projekt Politechniki Śląskiej, koncernu Philips i miasta Fot. Igor Cieśllicki

micki i badawczy

Zabrzański Wydział Nauk Medycznych (wcześniej Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym) kształci kolejne pokolenia specjalistów, których osiągnięcia niezmiennie dają nam powody do dumy. Jednocześnie uczelnia rozwija wciąż swą bazę dydaktyczną. Wizytówką Wydziału jest niezwykle malowniczy kampus w Rokietnicy. Zajęcia prowadzone są tak-

że w budynku przy placu Traugutta, a od kilku lat również w przygotowanym przy placu Dworcowym Centrum Symulacji Medycznej. Studenci doskonalą tu swoje umiejętności w warunkach identycznych, jak w prawdziwym szpitalu, gabinecie dentystycznym czy na miejscu wypadku.

Przy współpracy z miastem dynamicznie rozwija się zabrzański

kampus Politechniki Śląskiej. To właśnie w Zabrzu uczelnia utworzyła pierwszy i do tej pory jedyny w Polsce Wydział Inżynierii Biomedycznej. Docenił to globalny koncern Philips, który właśnie nasze miasto wybrał na realizację projektu dotyczącego stworzenia Europejskiego Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia. To jedna z kluczowych i najważniejszych in-

► Absolwenci zabrzańskiego Wydziału Nauk Medycznych SUM odbierają dyplomy Fot. UM Zabrze

► Zabrzeński kampus Politechniki Śląskiej Fot. Igor Cieśllicki

westycji tego typu w Europie Środkowo-Wschodniej, której wartość sięga 110 mln zł. Około 11 mln zł stanowi wkład miasta. Do kluczowych zadań Centrum należy prowadzenie badań naukowych, a także studiów podyplomowych oraz opracowywanie i wdrażanie nowoczesnych technologii i wyrobów medycznych, służących poprawie profilaktyki, wczesnej diagnostyce i skutecznemu leczeniu chorób. In-

nowacje mają być skoncentrowane na badaniach nad sztuczną inteligencją, telemedycyną oraz informatyką kliniczną.

Już od ćwierć wieku działa w Zabrzu Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej. Odpowiadając na potrzeby rynku, kształci on znakomitych specjalistów m.in. z obszaru zarządzania, administracji, analityki finansowej czy logistyki, która w rankingu re-

nomowanego czasopisma „Perspektywy” kilkakrotnie już była uznawana za najlepszy w Polsce kierunek inżynierski w zakresie logistyki. Najnowszą propozycję Wydziału stanowi kierunek technologii kognitywne. To związany ze sztuczną inteligencją obszar nauki, który jeszcze niedawno kojarzył nam się głównie z filmami science-fiction. Takiego kierunku kształcenia nie oferuje żadna inna uczelnia

► Strefa studenta na Wydziale Organizacji i Zarządzania Fot. Igor Cieśllicki

► Wyższa Szkoła Techniczna Fot. Igor Cieśliski

w Polsce. To nowość również w Europie.

Akademicką ofertę Zabrza uzupełnia Wyższa Szkoła Techniczna. W klimatycznym gmachu przy ul. Park Hutniczy działa uruchomiony przez uczelnię Wydział Nauk Medycznych im. prof. Zbigniewa Religi.

Zabrze to również renomowane ośrodki naukowo-badawcze. Połowy XX wieku sięga historia Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN - najstarsza w Polsce pla-

► Instytut Technologii Paliw i Energii Fot. UM Zabrze

wych Polskiej Akademii Nauk. Powstają tu najnowszej generacji materiały, które znajdują zastosowanie m.in. w medycynie, biotechnologii, optoelektronice i ochronie środowiska. Chodzi np. o systemy kontrolowanego uwalniania leków, nici i śruby chirurgiczne, stenty oraz podłoża do hodowli komórek.

W Zabrzu swą siedzibę ma Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN - najstarsza w Polsce pla-

cówka naukowa prowadząca w sposób kompleksowy badania z zakresu inżynierii środowiska.

Naukową wizytówką miasta jest także działający od 1955 r. Instytut Technologii Paliw i Energii (wcześniej Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla). Prowadzone są tu priorytetowe dla gospodarki badania nad efektywnym wykorzystaniem paliw kopalnych, odnawialnych i alternatywnych.

GOR

► Badania w Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN Fot. Grzegorz Bobrowski/CMPW PAN

► Efekty rekultywacji zdegradowanych terenów nad Bytomką Fot. Igor Cieśliski

Z dbałością o środowisko

Prawie 300 milionów złotych przeznaczyło w ostatnich latach Zabrze na przedsięwzięcia służące ochronie środowiska. To zarówno projekty związane z ochroną powietrza, jak i wody czy gleby.

Na szeroką skalę zakrojony jest program termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej. Do tej pory objęto nim m.in. około 60 szkół i przedszkoli. Wykonane remonty pochłonęły ponad 100

mln zł. W budynkach wymieniane są okna i drzwi, pojawiają się nowe instalacje centralnego ogrzewania, docieplane są ściany zewnętrzne i stropy. Dzięki wykonanym pracom koszty utrzymania placówek spadają

średnio o jedną trzecią. Budynki zyskują również na estetyce. Równie ważny jest efekt ekologiczny w postaci wyraźnego zmniejszenia ilości emitowanych do atmosfery zanieczyszczeń.

► Rewitalizacja Parku Miejskiego Fot. UM Zabrze

► Budowa sieci ciepłowniczej w Rokitnicy i Helence Fot. ZPEC

► Dzięki programowi termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej swoje oblicze zmieniają kolejne szkoły i przedszkola Fot. UM Zabrze

Pionierskim w skali kraju przedsięwzięciem był projekt rekultywacji zdegradowanych w wyniku działalności przemysłowej terenów nad Bytomką. Objął on dziesięć obszarów o łącznej powierzchni ponad 183 ha. To m.in. tereny w Maciejowie, Biskupicach oraz w rejonie Miejskiego Ogrodu Botanicznego i ul. Hagera. Tam, gdzie straszyły dzikie wysypiska, ruiny budynków i skażona gleba, powstały atrakcyjne tereny do wypoczynku i rekreacji. W ramach trwających ponad dwa lata prac powstało 15 km ścieżek dla pieszych i rowerzystów, posadzono 1800 drzew i 29 tysięcy krzewów.

Odkazona lub wymieniona została gleba.

Zabrze było pierwszym miastem, które odpowiedziało pozytywnie na oferowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej program rekultywacji terenów zdegradowanych w wyniku działalności przemysłowej. Rekultywacja terenów nad Bytomką kosztowała 29 mln zł, a na realizację projektu Zabrze pozyskało prawie 25 mln zł unijnego dofinansowania.

Przy współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizowany jest Program Ograniczania Niskiej Emisji.

Korzystający z niego właściele domów jednorodzinnych mogą uzyskać dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, montażu kolektorów słonecznych, instalacji fotowoltaicznych, docieplenia ścian czy wymiany okien.

W ostatnich latach intensywnie rozbudowywana jest miejska sieć ciepłownicza, do której podłączane są kolejne budynki. Obecnie realizowany jest gigantyczny projekt obejmujący Rokitnicę i Helenkę. Jego wartość przekracza 40 mln zł. Ekologiczne ciepło z sieci dociera również do kolejnych budynków na Zandce. Rewitalizowane są kolejne tereny zielone, jak np. Park Miejski przy ul. Dubiela. GOR

► Arena Zabrze to jeden z najnowocześniejszych stadionów piłkarskich w Polsce Fot. Igor Cieśliski

Sportowe emocje od naj

Znakiem rozpoznawczym Zabrza jest bez wątpienia sport. I to zarówno ten profesjonalny, na najwyższym poziomie, jak i zupełnie amatorski, który uprawiać mogą już najmłodszy miłośnicy różnych dyscyplin.

Do najbardziej rozpoznawalnych marek miasta należy z pewnością istniejący od 1948 r. Górnik Zabrze. 14-krotny mistrz Polski i jedyny polski klub piłkarski

grający w finale europejskich pucharów zapisał się złotymi zgłoskami w historii futbolu. Ernest Pohl, Włodzimierz Lubański, Stanisław Oślizło czy dziś Lukas Podolski, to

tylko niektórzy z piłkarzy uwielbianych przez kibiców.

Od kilku lat mecze naszych zawodników możemy podziwiać z trybun Areny Zabrze, jednego z najno-

► Włodzimierz Lubański, Stanisław Oślizło i Hubert Kostka

► Dariusz Stalmach i Lukas Podolski Fot. D. Hermierz/Górnik Zabrze (2)

► Piłkarze ręczni Górnika Zabrze Fot. Krzysztof Kuroń/Górnika Zabrze

młodszych lat

wocześniejszych obiektów sportowych w Polsce, który zastąpił stary i zniszczony stadion przy ul. Roosevelta. Na murawę wybiegają tu także młodzi piłkarze należące do ścisłej czołówki w kraju Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze. Kształci ona prawie tysiąc zawodników w wieku od 4 do 19 lat. Prawdziwą kuźnię talentów jest też Sparta Za-

brze czy Gwarek Zabrze, którego zawodnicy rywalizują w czołówce rozgrywek juniorskich w Polsce.

Ale zabrzański sport to nie tylko piłka nożna. Niezwykłych emocji od lat dostarczali i dostarczają nam lekkoatleci, bokserzy, tenisiści oraz szczypiornicy i szczypiornistki. W kilkudziesięciu klubach trenuje łącznie ponad 4 tysiące młodych sportow-

ców. Dzięki temu możemy podziwiać również popisy gimnastyków, pływaków czy też adeptów sztuk walki. Powody do dumy przynoszą nam młodzi szachiści czy też wędkarki spławikowe z Bożeną Larisch na czele.

Ogromnym zainteresowaniem cieszą się bezpłatne zajęcia organizowane w ramach programu „Aktywne Zabrze”. Wśród propozycji są

► Pływalnia Aquarius-Kopernik Fot. Igor Cieśllicki

► Jeden z zabrzańskich Orlików Fot. Igor Cieśllicki

► Najnowocześniejsza w południowej Polsce hala gimnastyczna przy Zespole Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego Fot. UM Zabrze

m.in. jazda na rolkach, wspinaczka, nordic-walking, bieganie, narciarstwo czy kolarstwo.

Rozwijaniu sportowych talentów sprzyja w Zabrzu znakomita infrastruktura, która wciąż poszerza się o nowe obiekty. Do najbardziej rozpoznawalnych należą z pewnością Arena Zabrze, Hala Pogoń czy

też hala Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, ale sportowa baza jest dużo większa. W mieście funkcjonuje obecnie około 30 wielofunkcyjnych boisk, a budowa kolejnych trwa. Przy Arenie Zabrze powstało pełnowymiarowe boisko treningowe z podgrzewaną murawą i oświetleniem. Przykryte pneumatyczną

halą boisko „wyrośli” na terenie byłego stadionu klubu „Koksownik”, idealne warunki do gry w halową piłkę oferuje hala MOSiR-u, której boisko zyskało sztuczną murawę najnowszej generacji.

Sportowe oblicze miasta to również dwie kryte pływalnie wchodzące w skład Zabrzeńskiego Komplek-

► Jakub Seemann, uczeń III LO i reprezentant klubu Szach Mat Zabrze, został właśnie wicemistrzem świata juniorów w szachach Fot. UM Zabrze

► Hala tenisowa przy ul. Olimpijskiej Fot. Igor Cieśllicki

► Bieżnia przy ul. Jaskółczej Fot. Igor Cieśllicki

► Uczestnicy Tour de Pologne rywalizują na ulicach Zabrze Fot. Szymon Gruchalski/Tour de Pologne

su Rekreacji, Kąpielisko Leśne, hala tenisowa przy ul. Olimpijskiej czy też bieżnia przy ul. Jaskółczej. Nowoczesne sale gimnastyczne powstają przy kolejnych szkołach, a prawdziwą perłą na sportowej mapie miasta stała się hala gimnastyczna otwarta przy Zespole Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego.

To w tej chwili najnowocześniejszy obiekt tego typu w południowej Polsce. Jego budowa kosztowała prawie 19 mln zł.

W mieście przybywa plenerowych siłowni, rozbudowywana jest także infrastruktura rowerowa. Systematycznie przybywa ścieżek rowerowych oraz stacji wypożyczeń

funkcjonujących w ramach Zabrzeńskiego Roweru Miejskiego. A znakomitą okazją do prezentowania nie tylko sportowego potencjału naszego miasta stał się w wyścig kolarski Tour de Pologne, którego uczestnicy w ostatnich latach kilkakrotnie rywalizowali na ulicach Zabrze.

GOR

► Nowoczesne boisko w pneumatycznej hali Fot. UM Zabrze

► Jedna z plenerowych siłowni Fot. UM Zabrze

► Sportostrada na osiedlu Janek Fot. UM Zabrze

► Zabrzeński Rower Miejski Fot. UM Zabrze

► Carnall Festival w klimatycznych przestrzeniach kompleksu Sztolnia Królowa Luiza Fot. UM Zabrze

Kulturalne propozycje d

Do wizytówek Zabrze należy kultura. To z jednej strony zasługa wyjątkowych artystów związanych z miastem, z drugiej efekt nakładów, jakie samorząd przeznacza na działania w tym obszarze. Każdego roku to ponad 20 mln zł. W efekcie w Zabrzu prężnie działają liczne instytucje kultury, a miasto staje się areną fascynujących festiwali i spektakularnych wydarzeń artystycznych.

Nie lada gratką dla miłośników muzyki klasycznej stały się Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego oraz

Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena. Zabrze to jedyne poza Krakowem miasto, w którym gości Festiwal Miłosa. Ewenementem

na skalę europejską jest organizowany już od ponad 20 lat Międzynarodowy Festiwal Rysowania. Najlepsze pary taneczne Europy pre-

► Prof. Krzysztof Penderecki w Kopalni Guido Fot. Igor Cieśllicki

► Koncert Noworoczny w Domu Muzyki i Tańca Fot. Igor Cieśllicki

► Występ Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego pod dykcją Henryka Mandrysa w Miejskim Ogródzie Botanicznym Fot. UM Zabrze

la każdego

zentuują się podczas Międzynarodowego Festiwalu Tańca. Miejski Ogród Botaniczny staje się areną Festiwalu Kwiatów, a na ulicach miasta podziwiać można zespoły uczestniczące w Zabrzeńskim Festiwalu Orkiestr Dętych im. Edwarda Czernego. Nie tylko w kościołach można posłuchać koncertów odbywających się w ramach Międzynarodowego Festiwalu Organowego im. ks. Antoniego Chlondowskiego. Tłumy przyciągają Zabrze Summer

Festival, Carnall Festival czy Carbon Silesia Festival. W kalendarz wydarzeń kulturalnych na stałe wpisały się Metropolitalne Święto Rodziny, Koncert Noworoczny czy też organizowane z okazji urodzin miasta Skarbnikowe Gody. I tak można by długo jeszcze wymieniać...

Równie długa jest lista związanych z naszym miastem wyjątkowych artystów. Złotymi zgłoskami zapisał się w światowej iberystyce śp. prof. Florian Śmieja. W muze-

ach i galeriach całego globu podziwiać można prace znakomitego rzeźbiarza prof. Krzysztofa Nitscha. Intrygują i zachwycają dzieła śp. Romana Nowotarskiego i śp. prof. Romana Staraka czy też Kazimierza Szoltyśka. Kolejnymi rektorami Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach byli zabrzeanie: prof. Marian Oslisło i prof. Antoni Cygan. O tradycjach regionu przypominają występy Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego, na czele

► Prof. Florian Śmieja Fot. UM Zabrze

► Kazimierz Szoltysek Fot. Tomasz Jodłowski

► Park Miliona Świąteł na terenie Kąpieliska Leśnego Fot. UM Zabrze

której od dziesięcioleci stoi Henryk Mandrysz.

Kuźnią talentów są dwie działające w Zabrzu szkoły artystyczne: Liceum Plastyczne oraz Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki. Powołany do życia w 1996 r. „plastyk” był pierwszą w Polsce szkołą prowadzoną przez samorząd. Placówka kształci uczniów w trzech specjal-

nościach: fotografia artystyczna, aranżacja wnętrz oraz projektowanie graficzne. Ponadstuletnią historię ma Państwowa Szkoła Muzyczna. W jej murach kształcili się m.in. znakomity tenor Henryk Grychnik, wirtuoz oboju Jerzy Kotyczka czy też wybitny pianista Krystian Zimerman, który we wrześniu tego roku uhonorowany został nagrodą Praemium Imperiale.

To jedno z najważniejszych na świecie wyróżnień dla artystów, wyrażające uznanie dla globalnego zasięgu dokonań muzycznych naszego pianisty. Nazywana artystycznym Noblem nagroda przyznawana jest corocznie przez Japan Art Association.

Odwiedzane chętnie latem Kąpielisko Leśne od niedawna zachwyca również zimą, przemienia-

► Plener uczniów Liceum Plastycznego Fot. UM Zabrze

► Musical „Tarzan” na scenie Domu Muzyki i Tańca Fot. Igor Cieśllicki

jąc się w baśniową krainę Królowej Śniegu. To efekt współpracy miasta z firmą Multidekor, której iluminacje można podziwiać od Londynu po Abu Dhabi.

O to, by mieszkańcy wiedzieli o tym, co ważnego dzieje się w ich mieście, dba Centrum Informacji Kulturalnej, w strukturach którego działają redakcje nadające już od 30 lat Telewizji Zabrze i ukazujące-

go się od 1994 r. miesięcznika Nasze Zabrze Samorządowe.

Ponad 30 tysięcy eksponatów, w tym bogatą kolekcją malarstwa nieprofesjonalnego, ma w swoich zbiorach Muzeum Miejskie, najstarsza placówka kulturalna Zabrza, której początki sięgają 1935 r. We wrześniu tego roku ukazał się pierwszy tom, opracowanej przez Muzeum Miejskie pod redakcją

prof. Antoniego Barciaka, monografii naszego miasta. Ta pełna emocji publikacja przygotowana przez kilkudziesięciu naukowców jest pięknym prezentem dla mieszkańców z okazji setnych urodzin Zabrza.

Ponad 10 milionów widzów przewinęło się od 1959 r. przez widownię Domu Muzyki i Tańca. W „śląskiej kongresowej” odbyło

► Inauguracja 73. sezonu artystycznego Filharmonii Zabrzeńskiej Fot. UM Zabrze

► Międzynarodowy Festiwal Tańca Fot. UM Zabrze

się w tym czasie ponad 9 tysięcy koncertów, spektakli oraz innych wydarzeń artystycznych. DMiT był również współproducentem polskiej odsłony musicalu „Tarzan”, teatralnego przeboju wytwórni Disneya z muzyką i słowami Phila Collinsa.

Równieśnikiem Domu Muzyki i Tańca jest Teatr Nowy. Zabrzeńska

scena ma na koncie ćwierć tysiąca premier. Od lat organizuje cieszący się wielkim uznaniem Ogólnopolski Festiwal Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona”. Niedawno zakończył się warty ponad 7 mln zł projekt remontu i rozbudowy teatru.

Już 73. sezon artystyczny zainaugurowała Filharmonia Zabrzeńska.

To jedna z zaledwie trzech filharmonii w województwie śląskim. Siedzibą orkiestry jest pieczołowicie odrestaurowany budynek dawnej biblioteki Donnersmarcków. Stworzenie w nim sali koncertowej z prawdziwego zdarzenia kosztowało ponad 9 mln zł.

Ponad 30 tysiącami czytelników i księgozbiorem liczącym po-

► Międzynarodowy Festiwal Rysowania przyciąga co roku około tysiąca uczestników Fot. UM Zabrze

► Krystian Zimerman Fot. UM Zabrze

► Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki Fot. UM Zabrze

nad 350 tysięcy woluminów może się pochwalić Miejska Biblioteka Publiczna, pierwsza po 1945 r. instytucja kulturalna, która rozpoczęła w Zabrzu regularną działalność. Zabrzeńska biblioteka znana jest z profesjonalnej działalności wydawniczej. Jej staraniem ukazuje się m.in. cykl publikacji poświęconych poszcze-

gólnym dzielnicom Zabrze. Placówką z wieloletnimi tradycjami, w której ofercie każdy znajdzie coś dla siebie, jest Miejski Ośrodek Kultury. Placówka organizuje m.in. imprezy Skarbnikowe Gody, Majowe Granie czy też konkurs fotograficzny Kreatywne Zabrze. MOK to również prężnie działające cztery Dzielnicowe Ośrodki

Kultury w Biskupicach, Grzybowicach, Kończycach i Pawłowie oraz przechodzące właśnie gruntowny remont najstarsze na Śląsku kino – Roma.

Setki tysięcy turystów przyciągają co roku zabrzeńskie atrakcje na szlaku zabytków techniki. Ale to już temat do kolejnego rozdziału...

GOR

► Spektakl „O co biega” na scenie Teatru Nowego Fot. Paweł Janicki/Teatr Nowy

► Wystawa w Galerii Café Silesia Muzeum Miejskiego Fot. UM Zabrze

► Laureaci konkursu „Kreatywne Zabrze” w MOK Fot. UM Zabrze

► Cykl albumów o dzielnicach wydaje Miejska Biblioteka Publiczna Fot. UM Zabrze

► Rejs pod centrum Zabrze to najdłuższy w Polsce podziemny spływ łodziami Fot. MGW

Turystyczna perła w se

Przemysłowa przeszłość wcale nie musi być ciężarem. Wręcz przeciwnie – może stanowić impuls do rozwoju w innych obszarach. Dla Zabrze stała się nim turystyka industrialna. Oferta miasta w tej dziedzinie zachwyca dziś całą Europę.

Na rewitalizację dawnych obiektów przemysłowych Zabrze przeznaczyło w ostatnich latach ponad 300 mln zł, stając się

niekwestionowanym liderem w obszarze turystyki industrialnej. Już w 2007 r. miasto udostępniło zwiedzającym Kopalnię Guido. Na

poziomach 170, 320 i 355 można tu poznać specyfikę pracy górników, posłuchać koncertu, obejrzeć spektakl czy też odpocząć w naj-

► Szycha w Kopalni Guido Fot. MGW

► Turyści zjeżdżają prawdziwą szolą Fot. MGW

► Prezydent Małgorzata Mańka-Szulik odbiera w Paryżu nagrodę Europa Nostra dla Sztolni Królowa Luiza Fot. Felix Q Media/Europa Nostra

rcu Śląska

głębiej w Europie położonym pubie.

Rosnące zainteresowanie zwiedzających Kopalnię Guido stało się impulsem do rewitalizacji kolejnych obiektów. W centrum zainteresowania znalazły się unikatowe, liczące ponad dwieście lat, wyrobiska Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej.

Ten podziemny korytarz o długości 14 km połączył w XIX wieku Zabrze z Chorzowem, służąc spławianiu węgla i odwadnianiu okolicznych kopalń.

Działania zmierzające do stworzenia kompleksu turystycznego Sztolnia Królowa Luiza ruszyły w 2009 r. Przedsięwzięcie było pio-

nierskie praktycznie pod każdym względem. Nikt wcześniej nie prowadził prac górniczych, budowlanych, aranżacyjnych oraz konserwatorskich, nie tylko na tak dużą skalę, ale też w tak starym i specyficznym obiekcie.

Trwający prawie dziesięć lat gigantyczny projekt pochłonął około

► Strefa Carnall Sztolni Królowa Luiza Fot. MGW

► Park 12C Fot. MGW

► Odrestaurowany budynek Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. 3 Maja Fot. UM Zabrze

40 mln euro. Sztolnia Królowa Luiza to dziś największy w Polsce kompleks turystyczny związany z dziedzictwem górnictwa węgla kamiennego. Na zwiedzających czeka tu ponad 5 km podziemnych tras turystycznych. Jedną z największych atrakcji stanowi trasa wodna, którą pokonuje się na pokładzie łodzi, płynąc 40 metrów pod ulicami Zabrze. To najdłuższy w Polsce podziemny spływ łodziami.

W strefie naziemnej Sztolni Królowa Luiza zlokalizowano Park 12C. To zaaranżowana z rozmysłem przestrzeń, w której dzieci i młodzież mogą w atrakcyjny sposób poznać zagadnienia związane z żywiołami ziemskimi, technikami wydobywania węgla i energią w przyrodzie. Naziemna część kompleksu to również Strefa Carnall, w której podziwiać można m.in. efektowny budynek dawnej

łaźni łańcuskowej oraz pochodząca z 1915 r. jedyną w Europie wciąż czynną parową maszynę wyciągową.

Te atrakcje doceniają zarówno coraz liczniej odwiedzający Zabrze turyści, jak i międzynarodowi eksperci. W 2018 r. kompleks Sztolnia Królowa Luiza otrzymał nagrodę Polskiej Organizacji Turystycznej w konkursie na „Najlepszy Produkt Turystyczny Roku”. Sztolnia Królowa Lu-

► Unikatowa parowa maszyna wyciągowa Fot. UM Zabrze

► Międzynarodowe Targi Turystyczne Fot. UM Zabrze

► Uratowana przez miasto przed rozbiórką wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego Fot. UM Zabrze

iza została również wyróżniona statusem Punktu Kotwicznego Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego. Kolejnym, ogromnym wyróżnieniem dla tego wyjątkowego obiektu jest przyznana w 2019 r. Nagroda Dziedzictwa Europejskiego/ Nagroda Europa Nostra. To najwyższe europejskie wyróżnienie w obszarze dziedzictwa kulturowego. Nazywane jest w tej dziedzinie europejskim Oscarem.

Atrakcji na zabrzańskim szlaku turystyki industrialnej wciąż przybywa. Górnicze dziedzictwo można poznać, odwiedzając kompleks Szyb Maciej. Zachwyca odrestaurowana wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego. Dawny blask odzyskała siedziba Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. 3 Maja z niezwykle efektowną salą witrażową. Miasto tchnęło nowe życie w mury starej gazowni na Zandce, a już niebawem

ruszy remont jednego z najbardziej rozpoznawalnych obiektów Zabrze, czyli zabytkowego hotelu Admiralspalast.

Znakomitą okazją do zaprezentowania industrialnych pereł Zabrze są organizowane co roku targi oraz konferencja turystyczna. Zabrze jest również obowiązkowym przystankiem podczas Industriady, czyli święta Szlaku Zabytków Techniki województwa śląskiego.

GOR

► Kompleks Szyb Maciej Fot. Igor Cieśllicki

► Charakterystyczny gmach dawnego hotelu Admiralspalast Fot. UM Zabrze

► Zrealizowane przez gminną spółkę ZBM-TBS osiedle przy ul. Trocera Fot. UM Zabrze

W ZABRZU POWSTAJE CORAZ WIĘCEJ NOWOCZESNYCH I ATRAKCYJNIE POŁOŻONYCH

Nowe mieszkania od

Trwa budowa wielorodzinnego budynku przy ul. Żeromskiego, a już do następnej inwestycji przygotowuje się gminna spółka ZBM-TBS. Mieszkań przybywa na osiedlu przy ul. Żywieckiej. Prywatni deweloperzy kolejne projekty realizują w Grzybowicach, Mikulczycach czy Pawłowie. A to tylko niektóre z zabrzańskich inwestycji mieszkaniowych.

W Zabrze stale przybywa nowoczesnych i atrakcyjnie położonych budynków. Rozrastają się

osiedla przy ulicy Żywieckiej, Zielona Dolina czy też Słoneczna Dolina. Cieszy, że nasze miasto jest atrak-

cyjne zarówno dla deweloperów, jak też osób budujących domy systemem gospodarczym. Zapotrzebowanie na nowe mieszkania potwierdza, że ludzie chcą mieszkać w Zabrzu – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Obecnie intensywne prace budowlane trwają m.in. przy ul. Żeromskiego, gdzie nowoczesny 5-kondygnacyjny budynek z 35 mieszkaniami buduje gminna spółka ZBM-TBS. – Każde z mieszkań będzie można zaaranżować zgodnie ze swoją wizją. Szerokie możliwości w tym zakresie sprawiają, że każdy znajdzie propozycję dopasowaną do indywidualnych potrzeb – mówi Renata Lemańska, prezes spółki ZBM-TBS. – Dużym atutem inwestycji jest jej lokalizacja. W najbliższej okolicy zlokalizowane są przystanki, przedszkola i szkoły, sklepy, przychodnie lekarskie,

► Zielona Dolina to inwestycja firmy TDJ Fot. TDJ

► Na osiedlu Słoneczna Dolina wciąż przybywa domów Fot. UM Zabrze

MIESZKAŃ

Helenki po Kończyce

punkty usługowe czy lokale gastronomiczne. Inwestycja położona jest również blisko zjazdów z Drogowej Trasy Średnicowej – dodaje. Jednocześnie spółka przygotowuje się już do rozpoczęcia kolejnego przedsięwzięcia. Rusza właśnie przetarg na budowę czterech bloków na Helenie. Przypomnijmy, że kilka lat temu nowoczesne osiedle spółka ZBM-TBS zrealizowała przy ul. Trocera.

Budowa trzech kolejnych bloków dobiega końca na osiedlu przy ul. Żywieckiej. Łącznie będzie w nich do dyspozycji 36 mieszkań. Koszt inwestycji to ponad 12 mln zł. Do tej pory na osiedlu stanęło siedem budynków, w których mieszka 90 rodzin.

Do budowy nowych domów zachęca rozbudowywana przez miasta infrastruktura w rejonie osiedla Słoneczna Dolina. Do tej pory na jego terenie nową nawierzchnię zyskały już ul. Jowisza, Lawendowa, Merkurego oraz Neptuna. Aktualnie prace trwają wzdłuż ul. Marsa.

Ponad 40 segmentów w zabudowie szeregowej lub bliźniaczej oferuje w Grzybowicach DOM100EU. Z kolei w Mikulczycach ulokowała jedną ze swoich inwestycji firma

TDJ. W pierwszym etapie projektu Zielona Dolina powstały cztery czterokondygnacyjne budynki, w których łącznie znalazły się 104 mieszkania i sześć lokali usługowych. W następnym etapie osiedla powstają kolejne cztery czterokon-

dygnacyjne budynki mieszkaniowe z ogródkami, balkonami i tarasami.

Zabrze konsekwentnie podnosi także standard własnego zasobu mieszkaniowego, do którego należy około 12 tysięcy lokali. GOR

► Klucze do mieszkań odbierają lokatorzy osiedla DOM100.EU w Grzybowicach Fot. UM Zabrze

► Niezwykle efektowny żłobek przy ul. Niedziałkowskiego Fot. UM Zabrze

NA OŚWIATĘ PRZEZNACZANA JEST ŚREDNIO CO TRZECIA ZŁOTÓWKA Z BUDŻETU MIAS

Ambitne projekty i re

Średnio co trzecia złotówka z budżetu Zabrze przekazywana jest co roku na funkcjonowanie oświaty. Łącznie daje to kwotę sporo ponad ćwierć miliarda złotych! Ale miasto nie poprzestaje na realizacji statutowych działań w tym obszarze. Ogromną wagę przywiązuje również do rozbudowy oświatowej infrastruktury oraz uczestnictwa w projektach poprawiających jakość kształcenia.

Przypomnijmy, że wydatki na oświatę co roku stanowią największą pozycję w budżecie Zabrze. Na ten cel wydawana jest średnio co trzecia złotówka z miejskiej kasy, co oznacza nakłady mocno przekraczające 300 mln zł. - Subwencja z budżetu państwa wystar-

cza na pokrycie 60 procent wydatków, z budżetu miasta dokładamy pozostałe 40 procent - zwraca uwagę prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

A to nie jedyne wydatki związane z oświatą. By zapewnić młodym zabrzeńczykom jak najlepsze warunki

do nauki, w mieście prowadzony jest zakrojony na szeroką skalę program termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej. - Dokonaliśmy termomodernizacji około 2/3 placówek oświatowych. To blisko 60 obiektów wyremontowanych za ponad 100 milionów złotych. Koszty ogrzewania szkół i przedszkoli spadły dzięki termomodernizacji o około 30 procent, poza tym budynki są bardziej estetyczne i ekologiczne - podkreśla prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

W ostatnich miesiącach prace były prowadzone m.in. w Przedszkolu nr 22 przy ul. Gwareckiej, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 przy ul. Badestinusa 30, Przedszkolu nr 39 przy ul. Ks. Henryka Pobożnego 5 oraz Przedszkolu nr 7 przy ul. Wolności 215A. Trwała modernizacja budynku Centrum Edukacji przy ul. 1 Maja 12, nowy plac zabaw powstał na terenie SP nr 18 przy ul. Olchowej 2.

► Otwarcie jednej z zabrzańskich „Zielonych Pracowni” Fot. UM Zabrze

► Do zabrzańskich szkół uczęszcza ponad 17 tysięcy uczniów Fot. Igor Cieśliski

TA

monty placówek

Powstają nowe obiekty i prze-strzenie. Obiektem na miarę XXI wieku jest nowe przedszkole, jakie zostało otwarte przy ul. Lipowej w Mikulczycach. Przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochro-ny Środowiska i Gospodarki Wod-nej w zabrzańskich szkołach po-wstają kolejne „Zielone Pracow-nie”. Umożliwiają one prowadze-nie w atrakcyjnych warunkach za-jęć podnoszących świadomość ekologiczną uczniów.

Zabrze współpracuje również z przedsiębiorcami, efektem czego są kolejne otwierane w szkołach pra-cownie zawodowe. W Hali Nowych Technologii Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego uczniowie mogą doskonalić swe umiejęt-ności w zakresie obsługi sterowanych numerycznie obrabiarek amerykań-skiej firmy Haas. Firma Roca przygo-towała pracownię związaną z instala-cjami sanitarnymi, a dzięki wspólp-ra-cy miasta z firmą Fortum, CKPiU

wzbogaciło się o pracownię odna-wialnych źródeł energii.

Miasto nie zapomina również o najmłodszych. Wyrazem tego jest m.in. oddany do użytku zachwyc-a-jący żłobek przy ul. Niedziałkow-skiego. A ponad setka dzieci uczest-niczy w pierwszej edycji zainaugu-rowanego we wrześniu projektu „Akademia Dziecięco-Młodzieżowa. Jak na studiach!”. To inicjatywa re-alizowana przez miasto wspólnie z Wyższą Szkołą Techniczną. **GOR**

► Pracownia obrabiarek sterowanych numerycznie w CKPiU Fot. Igor Cieśliski

► Akademia Dziecięco-Młodzieżowa Fot. UM Zabrze

► Podczas festiwalu mogliśmy posłuchać występów chóru Resonans con tutti... Fot. UM Zabrze (2)

ZA NAMI 27. EDYCJA ZABRZAŃSKIEGO MIĘDZYNARODOWEGO FESTIWALU ORGANOWEGO

Zagraли wirtuozi organów

Dziewięć znakomitych koncertów wpisało się w program tegorocznej edycji Zabrzeńskiego Międzynarodowego Festiwalu Organowego im. ks. Antoniego Chlondowskiego. Przed zebraną w kościołach publicznością zaprezentowali się m.in. uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej w Zabrzu.

Staram się, żeby co roku program festiwalu był ciekawy i publiczność dopisywała. To jest najważniejsze – mówi Waldemar Krawiec, pomysłodawca i dyrektor festiwalu. - Ważna jest współpraca z księżmi, ponieważ każdy koncert odbywa się w innym kościele. To również urozmaicenie dla słuchaczy, którzy mają okazję poznać różne brzmienia naszych pięknych organów w Zabrzu – dodaje.

- Grałem już kilka razy podczas tego festiwalu. Ma długą tradycję i coraz lepszą renomę, coraz większy zasięg oddziaływania, dlatego warto, aby przez kolejne lata funkcjonował - podkreśla prof. Włady-

śław Szymański, rektor Akademii Muzycznej w Katowicach.

Międzynarodowy Festiwal Organowy im. ks. Antoniego Chlond-

► ...i uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej

dowskiego od ponad ćwierćwiecza gromadzi wielbicieli muzyki organowej. Festiwal budzi uznanie występami najwybitniejszych wirtuozów z tej dziedziny, a także wyjątkowymi przestrzeniami zrewitalizowanych zabrzeńskich obiektów sakralnych. W tym roku koncertów można było posłuchać m.in. w kościołach św. Józefa, św. Jadwigi, Najświętszego serca Pana Jezusa, św. Wawrzyńca i św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Podczas festiwalu swoje umiejętności zaprezentowali również członkowie chóru Resonans con tutti oraz uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Zabrzu.

GOR

Profesor Zbigniew Religa wrócił do ukochanego Zabrze

To wyjątkowy moment! Profesor Zbigniew Religa wrócił do swojego ukochanego Zabrze. Pomnik upamiętniający wybitnego kardiochirurga stanął na skwerze przy ratuszu. Oficjalne odsłonięcie postumentu, które zaplanowano na 30 września, wpisze się w obchody jubileuszu 100-lecia nadania Zabrza praw miejskich.

Profesor Zbigniew Religa był absolutnie wyjątkową osobą. Był w pełni oddany drugiemu człowiekowi i temu miastu – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. - Ten pomnik to arcydzieło poświęcone profesorowi Zbigniewowi Relidze - dodaje.

Pomnik stanął w docelowym miejscu 14 września. Przed postumentem wmurowano tego dnia kapsułę czasu. Znalazł się w niej m.in. akt wzniesienia, w którym przeczytać można o historii Zabrza oraz dokonaniach wybitnego kardiochirurga i człowieka, jakim był profesor Zbigniew Religa. Do kapsuły włożono także album „Znani Zabrzańie”, folder „Zabrze w sercu Śląska”, „Dziennik Zachodni” z 14 września, wrześniowy numer „Naszego Zabrza Samorządowego”, „Głos Zabrze i Rudy Śląskiej” z 8 września, pocztówki ukazujące Zabrze, a także film poświęcony naszemu miastu przygotowany przez Telewizję Zabrze. Do kapsuły trafiła też monografia Górnika Zabrze.

Prace nad pomnikiem trwały od kilku lat. Autorem dzieła jest prof. Krzysztof Nitsch, pochodzący z Zabrze światowej sławy rzeźbiarz i medalier. - Każda realizacja rzeźbiarska to jest męka, wiele etapów ciężkiej pracy. Po drodze są i porażki i zwycięstwa. Ale takie jest też życie – mówi prof. Krzysztof Nitsch. - Tytuł tego pomnika to elektrokardiogram. Profesor Religa jakby go odczytuje. Starałem się go pokazać,

► Pomnik prof. Zbigniewa Religi stanął na skwerze przy ratuszu Fot. UM Zabrze

jakby postać wchodziła w ten cały kardiogram – dodaje artysta. Poszczególne elementy pomnika zostały odlane w Gliwickich Zakładach Urządzeń Technicznych. W dniu montażu, około godziny 5 rano, przyjechały do Zabrze na platformie ciężarówki. Z pomocą

dźwigu zostały ustawione na miejscu a następnie zespawane. W ostatnich dniach dokończona została aranżacja skweru wokół pomnika. Ułożona została kostka brukowa, pojawiły się ozdobne kłomby. Oficjalne odsłonięcie pomnika ma nastąpić 30 września.

GOR

► Małe artystki z grupy „Rakiety” Fot. Przedszkole nr 36

WYJĄTKOWY UTWÓR Z OKAZJI JUBILEUSZU POWSTAŁ W PRZEDSZKOLU NR 36

Trójkolorowe serce na urodziny miasta

Jak najmłodsi mieszkańcy Zabrze widzą swoje miasto? Dzieci z Przedszkola nr 36 wyśpiewały to w wyjątkowej piosence przygotowanej z okazji setnych urodzin miasta.

Dziewczynki z grupy „Rakiety” w Przedszkolu nr 36 udowodniły, że ta nazwa nie jest przypadkowa. Marcelina Nastula, Zofia Król, Dominika Ryndak, Oliwia Guzowska i Jadwiga Wyszyńska na swoim koncie mają już sporo spektakularnych występów. Teraz można je zobaczyć w teledysku do piosenki „Trójkolorowe serce”, który powstał dzięki zaangażowaniu opiekunów i rodziców dzieci.

- Pomysł zrodził się już pod koniec 2021 roku – mówi Kornelia Włoczka, dyrektor Przedszkola nr 36. - Najpierw została nagrana piosenka, później powstał do niej teledysk - dodaje.

Tekst i muzykę do piosenki „Trójkolorowe serce” napisała Syl-

wia Tomczyk, nauczycielka w Przedszkolu nr 36. - Od lat piszę muzykę i teksty dla dzieci, gram na różnych instrumentach. Teraz postanowiłam przygotować utwór na urodziny miasta - uśmiecha się pani Sylwia. Kłopotu z doбором wokalistek nie było. - Miałam bardzo muzykalną grupę. Dziewczynki podeszły do pomysłu z wielkim entuzjazmem – podkreśla Sylwia Tomczyk.

Do projektu dołączyły kolejne osoby. Marcin Kubuszewski zajął się aranżacją, a Grażyna Klein realizacją audio-wideo. Nieoceniona okazała się również pomoc rodziców, którzy włączyli się w przygotowanie zdjęć do teledysku. Całość można dzisiaj zobaczyć na kanale Youtube. Piosenka została zapre-

zentowana również na żywo na deskach Teatru Nowego oraz podczas akademii z okazji oddania Przedszkola nr 36 do użytku po zakończonej termomodernizacji.

- Dziękuję za piękny utwór o Zabrzu. Patrząc na kolejne zdolne pokolenia zabrzeńców, jestem przekonana, że nasze miasto będzie nadal prężnie się rozwijać – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Młodym artystkom gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów nie tylko na scenie!

GOR

**Zeskanuj kod
i posłuchaj
urodzinowej
piosenki.**

NA 7 PAŹDZIERNIKA ZAPLANOWANO OTWARCIE
DLA ZWIEDZAJĄCYCH WIEŻY CIŚNIEŃ

Kolejna perła na szlaku zabytków techniki

Na ten dzień czekają z niecierpliwością nie tylko miłośnicy turystyki industrialnej. Na 7 października zaplanowano wielkie otwarcie odrestaurowanej wieży ciśnień przy ul. Zamoyskiego. Wewnątrz będzie czekało na gości sporo atrakcji.

Zabytkowy obiekt wieży otwarty zostanie 7 października. Na odwiedzających, poza piękną panoramą miasta, czekać będzie interaktywna i nowoczesna wystawa dotycząca węgla jako pierwiastka w przyrodzie. Już dziś serdecznie zapraszam - uśmiecha się prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik.

Przypomnijmy, że wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego powstała w 1909 r. jako element miejskiej sieci wodociągowej. Została zaprojektowana przez architekta Augusta Kinda i radcę budowlanego Friedricha Loose. Ma 46 metrów wysokości i 23,3 metra średnicy. Jej zasadniczą konstrukcję stanowi osiem filarów na planie ośmioboku foremnego oraz filar centralny. Pod mansardowym dachem znajdował się zbiornik na wodę. Dolną część obiektu stanowiły trzy kondygnacje użytkowe, na których mieściły się mieszkania i biura. Nieużytkowana przez lata wieża stopniowo niszczała. Groziła jej nawet rozbiórka. Po przejściu zabytku przez miasto ruszyła jego drobiazgowa renowacja.

- Zabrzańską wieżę ciśnień to jeden z najpiękniejszych, jeśli nie najpiękniejszy obiekt tego typu na Śląsku. Dziedzictwo, które chcemy chronić i przekazywać następnym pokoleniom, jest tu wyjątkowo obecne. Czuję ogromną radość, że udało nam się stworzyć w Zabrzu kolejne piękne miejsce - podkreśla prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

W ramach projektu wieża zyskała m.in. nowy dach. Przebudowane

► Do zabytkowej wieży dobudowany został szklany segment z klatką schodową i windą. Fot. MGW

i zaadaptowane do nowych potrzeb zostały pomieszczenia wewnątrz, a obok wieży stanął połączony z nią przeszkloną przewiązką nowy segment z klatką schodową i windą. Na gości czeka niezwykle efektowny przeszklony taras widokowy, z którego, z wysokości ponad 20 metrów, można podziwiać panoramę miasta. Zagospodarowano teren wokół budowli.

Nie lada atrakcją dla zwiedzających będzie przygotowana wewnątrz wieży interaktywna wystawa poświęcona zagadnieniom związanym z węglem. Główną część ekspozycyjną przygotowano w części szczytowej, czyli dawnym zbiorniku na wodę. Została ona podzielona na kilka stref tematycznych. W specyfikę wystawy wprowadzi film opowiadający o tym, jak powstał węgiel.

W strefach interaktywnych będzie można poznać m.in. formy występowania węgla, sposoby jego zastosowania oraz obieg w przyrodzie. Przygotowano laboratorium na potrzeby warsztatów i zajęć edukacyjnych. Na końcu ekspozycji znajduje się stół multimedialny z interaktywną grą, będącą podsumowaniem zwiedzania lub zajęć edukacyjnych. Częścią wystawy jest również dodatkowe stanowisko informacyjne, zlokalizowane na parterze wieży ciśnień, dotyczące historii i zasady działania obiektu.

Po zwiedzaniu nie zabraknie również czegoś dla podniebienia. Punkt gastronomiczny w odrestaurowanej wieży przygotowała zabrzańska restauracja U Kelnerów. Jak zapowiadają właściciele, będzie pysznie, muzycznie i cocktailowo.

GOR

Dawne starostwo znów zachwyca

Przed laty swoją pierwszą siedzibę miało tu starostwo powiatowe. Z czasem do budynku wprowadziło się Muzeum Górnictwa Węglowego. W gmachu przy ul. 3 Maja zakończył się właśnie generalny remont. Jego kluczowym elementem było drobiazgowe odrestaurowanie niezwykle efektownej sali witrażowej.

Serce bije szybciej, gdy wchodzi się do zrewitalizowanej przez nas pięknej sali witrażowej w byłym starostwie przy ulicy 3 Maja. Tu przemawia do nas historia – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik. - Budynek Muzeum Górnictwa Węglowego, który został gruntownie wyremontowany, będzie znów służyć mieszkańcom Zabrza. Utworzona zostanie tutaj przestrzeń ekspozycyjna, pomieszczenia naukowe, a także pracownie konserwatorska i digitalizacji. Jestem przekonana, że znów

będziemy mogli spotykać się tutaj na wspaniałych wystawach, koncertach czy wykładach – dodaje.

Przypomnijmy, że kilka lat temu zabytkowy budynek przy ul. 3 Maja ucierpiał w wyniku pożaru i prowadzonej akcji gaśniczej. Na remont gmachu miasto pozyskało dofinansowanie w ramach projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. - Warto podejmować ogromny wysiłek, by rewitalizować nasze zabrzańskie perły architektury. Dziękuję dyrektorowi Bartło-

miejowi Szewczykowi i całemu zespołowi Muzeum Górnictwa Węglowego za zaangażowanie oraz pracę włożoną w ten ważny projekt – podkreśla prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

Renowację sali witrażowej wykonał zabrzezanin Rajner Smolorz, który znany jest ze swojego kunsztu w wielu miejscach Europy. Pierwszą wystawą w wyremontowanych wnętrzach ma być ekspozycja prac znanego malarza, grafika i plakacisty Rafała Olbińskiego.

GOR

► Zabytkowy gmach przy ul. 3 Maja przeszedł całkowitą metamorfozę Fot. UM Zabrze

► Plac budowy przy ul. Goethego robi nocą spore wrażenie Fot. UM Zabrze

TRWAJĄ INTENSYWNE PRACE NA PLACU BUDOWY PRZY UL. GOETHEGO

Centrum przesiadkowe pnie się w górę

Gotowe są już fundamenty obiektu. Ekipy pracujące na budowie centrum przesiadkowego przy ul. Goethego zaczynają stopniowo pięć się w górę. Jednocześnie ruszają prace na budowie centrum przesiadkowego w Rokitnicy.

Zaczynamy iść w górę. Przy ulicy Goethego widać już pierwsze ściany centrum przesiadkowego - uśmiecha się Tomasz Saternus, dyrektor prowadzącej inwestycję Jednostki Gospodarowania Nieruchomościami.

Przypomnijmy, że pierwsze prace przy ul. Goethego ruszyły w lutym. Z popularnej „Belki” zniknęły wówczas wysłużone wiaty przystankowe. W ostatnich miesiącach trwało utwardzanie terenu, podczas którego specjalistyczna palownica wydrążyła około 700 otworów o głębokości od 6 do 11 metrów. Zostały one następnie wypełnione betonem.

Kubaturowy obiekt, który zastąpi dworzec autobusowy przy ul. Goethego, z pewnością robi wrażenie. Znalazło się w nim miejsce m.in. na wielopoziomowy parking i punkty handlowo-usługowe. Całość ma zwieńczyć zaprojektowany na dachu ogród.

Kolejne centrum przesiadkowe powstanie w Rokitnicy. - W rejonie inwestycji wprowadzona została zmiana organizacji ruchu, działa dworzec tymczasowy, a wykonawca przystąpił do zdjęcia istniejącej nawierzchni asfaltowej. Kolejnym etapem będą przekładki sieci. Po ich zakończeniu będzie można przystąpić do fundamentowania -

tłumaczy Tomasz Saternus.

- Przypomnijmy, że na realizację obu ważnych dla mieszkańców inwestycji pozyskaliśmy dofinansowanie ze środków unijnych o wartości blisko stu milionów złotych. Dzięki realizacji projektu poprawimy jakość komunikacji oraz przesiadania się na transport zbiorowy i rowerowy.

Wzrośnie liczba miejsc parkingowych. Inwestycja podniesie poziom bezpieczeństwa. Istotnym efektem realizacji projektu będzie również redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza - podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

GOR

NOWY PEŁNOMOCNIK PREMIERA PRZEDSTAWIŁ NA ŚLĄSKU
DALSZY PLAN WALKI ZE SMOGIEM

CZTERY LATA PROGRAMU „CZyste Powietrze”

Efekty czterech lat realizacji programu „Czyste Powietrze” przedstawił 19 września w Katowicach Paweł Mirowski - nowo powołany pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków oraz wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Podczas spotkania przedstawiono również plany i priorytety działań w zakresie poprawy jakości powietrza w Polsce.

Poprawa jakości powietrza w Polsce to jedno z najważniejszych wyzwań cywilizacyjnych, przed jakim stoi obecnie nasz kraj. Dla osiągnięcia tego strategicznego celu wdrażanych jest równoległe kilka rządowych projektów wsparcia finansowego, w tym szstandarowy, wieloletni program priorytetowy „Czyste Powietrze”, którego realizację rozpoczęto równo cztery lata temu – 19 września 2018 r. Nad dalszym rozwojem tego flagowego projektu z docelowym budżetem w wysokości 103 mld zł, przewidującego do 2029 r. wymianę aż 3 mln tzw. kopciuchów na nowocześniejsze i bardziej ekologiczne źródła ciepła, od 8 września czuwa Paweł Mirowski, zastępca prezesa zarządu NFOŚiGW, który został nowym pełnomocnikiem Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków.

– Objąłem nową funkcję w głębokim przekonaniu, że poprawa jakości powietrza w Polsce to jedno z najważniejszych wyzwań w naszym kraju, gdyż walka ze smogiem nie oznacza jedynie dbałości o stan klimatu i środowiska. To nade wszystko wyraz troski o zdrowie Polaków i polepszenie codziennego komfortu ich życia – zaznacza Paweł Mirowski. – Dotychczasowe efekty realizacji programu „Czyste Powietrze” są bardzo wymierne. Udało się do tej pory wymienić niemal 500 tysięcy węglowych „kopciuchów”, co w praktyce oznacza pół miliona nowych, ekologicznych, znacznie mniej emisyjnych urządzeń grzewczych w gruntownie docieplonych domach – dodaje.

Program „Czyste Powietrze” jest skierowany do właścicieli i współwłaścicieli domów jednorodzinnych lub wydzielonych

Fot. Mirosław Cichy/WFOŚiGW w Katowicach

w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą. Na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację domu można otrzymać do 30, 37 lub 69 tys. zł oraz do 47 lub 79 tys. zł przy dotacji z prefinansowaniem. Do tej pory w programie „Czyste Powietrze” wypłacono już ponad 3,4 mld zł. – Wkrótce ogłosimy kolejne zmiany w programie „Czyste Powietrze”, które w moim przekonaniu sprawią, że stanie się on jeszcze bardziej przyjaznym instrumentem, umożliwiającym uzyskanie atrakcyjnego wsparcia finansowego na wymianę „kopciucha” oraz gruntowną termomodernizację domu – zapowiada Paweł Mirowski. – Przeprowadzimy aktualizację programu pod kątem finansowym, gdyż koszty inwestycji określone w czasie uruchamiania programu we wrześniu 2018 są nieadekwatne wobec obecnie panujących warunków rynkowych. Wymiana „kopciucha” to oczywiście podstawowy cel, ale zamierzamy też zachęcać wnioskodawców do wykonywania kompleksowego docieplenia domu, a więc poprawy jego efektywności energetycznej, co będzie objęte dodatkowym pakietem dofinansowania. Chcemy również umożliwić złożenie wniosku ponownie tym beneficjentom, którzy wcześniej skorzystali już z programu „Czyste Powietrze” i wymienili węglowego „kopciucha”, a teraz będą chcieli poddać dom termomodernizacji – dodaje.

Katowicka konferencja została połączona z uroczystym podpisaniem pierwszej w województwie śląskim umowy w ramach programu „Ciepłe Mieszkanie” pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach a gminą Mysłowice.

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków
**Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach**

Trzeba mieć w sobie dużo pokory

Jak trudne jest wytrwanie w postanowieniu trzeźwości, wiedzą tylko ci, którzy tego spróbowali. To prawdziwa próba charakteru. Przechodzą ją m.in. mieszkańcy Domu „Pokora” w Zabrzu.

Jestem byłym mieszkańcem tego wspaniałego Domu „Pokora”. Spędziłem tu dwa lata, potem dostałem mieszkanie z Urzędu Miasta. Po dziewięciu latach poprosiłem pana Kazimierza Speczyka o zamianę tego mieszkania. Pan Kazimierz pomógł mi w załatwieniu mieszkania do remontu. Zrobiłem to wszystko we własnym zakresie. Podjąłem pracę. Nie piję alkoholu od 17 lat. Naprawdę, jak się tylko chce, można wyjść zarówno z bezdomności, jak i alkoholizmu. Ja jestem tego dobrym przykładem – podkreśla Kazimierz Niewęgłowski.

Dziś, dzięki temu, że z determinacją walczył o powrót do normalnego życia, może czuć się w końcu spełniony. - Jestem bardzo szczęśliwy, udało mi się naprawić relacje z rodziną. Po 24 latach odwiedziłem dzieci. Stanąłem na nogi i tego już nie chcę zmienić – zapewnia pan Kazimierz.

Takich osób, jak on, jest wiele. Zanim uda się im wyjść na prostą często przyjdzie im zaliczyć na tej trudnej drodze upadki. Ważne, aby się nie zniechęcać i znajdować w sobie siłę do walki z nałogiem. - Po prostu trzeba próbować, cały czas próbować, a kiedyś ten pierwszy raz, kiedy uda nam się w końcu wykonać ten mały krok do przodu w naszym życiu, z pewnością nadejdzie. Będzie ciężko, ale naprawdę warto postarać się coś zmienić w swoim życiu – mówi Kazimierz Niewęgłowski.

- W grupie siła, samemu jest bardzo trudno – przyznaje Aleksandra Szewczyk, prezes stowarzyszenia

► Kazimierz Niewęgłowski podkreśla, że jeśli czegoś się bardzo chce, można to osiągnąć. Fot. TVZ

Klub Abstynentów Nowe Życie w Zabrzu. - Każdy dzień dla nas jest ważny, ale sierpień jest dla nas szczególnym miesiącem, który staramy się celebrować. Moje stowarzyszenie rozpoczęło miesiąc trzeźwości w Biskupicach, potem były wyjazdy z grupą na obóz terapeutyczny. Cieszymy się, że po powrocie możemy być tu, na biesiadzie w Domu „Pokora”, na podsumowaniu tego ważnego dla nas czasu – dodaje.

- To niezwykle cenne spotkania. Entuzjazm ludzi, ich radość są bardzo ważne. Spotykam tu tyle osób, którym jest to bardzo potrzebne. Dla nich to być albo nie być. Spotykają się, mogą wymienić się doświadczeniami, okazać sobie wsparcie. W Domu „Pokora” jest pewna symbolika. Pokory nigdy za wiele, ona jest wszystkim potrzebna na co dzień – zaznacza Jan Szulik, przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W Domu „Pokora” mieszka kilkanaście osób. - To osoby, które przyszły tu z innych placówek. Przebywając tu dwa, trzy lata, otrzymują mieszkanie, ale wcześniej staramy się, aby ci ludzie podreperowali swoje zdrowie, a także, jeśli to tylko możliwe, znaleźli pracę. Pomagamy wypełniać pisma urzędowe, towarzyszymy w trudnym procesie otrzymania mieszkania. Nasze stowarzyszenie jest miejscem, do którego każdy może przyjść i zgłosić się po pomoc – podkreśla Łukasz Gajos, kierownik Domu „Pokora”.

- Ci ludzie podjęli kolejne wyzwanie i podołali. Wytrwali w tym postanowieniu. To kolejny krok ku trzeźwości, a jednocześnie przykład dla innych, że można, że należy, że trzeba. Rodzina to jest radość bycia razem, radość doświadczania miłości, dzielenia się nią i życia w trzeźwości. To się w tym stowarzyszeniu udaje – podsumowuje Jan Pawluch, dyrektor Biura Prezydenta Miasta.

MM

ADOS Diagnoza

▶ Diagnoza Spektrum Autyzmu
wykonywana testem ADOS

CO TO JEST ADOS ?

ADOS - TO PROTOKÓŁ OBSERWACJI OBJAWÓW
AUTYZMU, OKREŚLANY JAKO „ZŁOTY
STANDARD” DIAGNOZY AUTYZMU NA ŚWIECIE.

PODCZAS BADANIA DIAGNOSTA PROPONUJE
DZIECKU/DOROSŁEMU KILKANAŚCIE WSPÓLNYCH
AKTYWNOŚCI I TEMATÓW ROZMOWY.

ADOS - POMAGA WYKRYĆ SPEKTRUM AUTYZMU
U DZIECI OD 12 MIESIĄCA ŻYCIA, ALE TAKŻE
U MŁODZIEŻY I U DOROSŁYCH.

GDZIE MOŻNA WYKONAĆ DIAGNOZĘ ?

W SPECJALISTYCZNEJ PORADNI
PSYCHOLOGICZNO -
PEDAGOGICZNEJ "MIRIADA"
W BYTOMIU PRZY UL. WOŹNIAKA 78.

**SERDECZNIE
ZAPRASZAMY !**

Więcej informacji pod adresem: biuro@poradnia-miriada.pl
lub pod nr telefonu: 728 - 309 - 492

Robot pomoże ortopedom

CORI to nowoczesny, sterowany komputerowo robot ortopedyczny. Urządzenie zostało zaprezentowane w Szpitalu Miejskim w Zabrze. Jest szansa, że jeszcze w tym roku będzie wykorzystywane w placówce do zabiegów wszczepiania endoprotez.

CORI to robot ortopedyczny nowej generacji. Jego zastosowanie w operacjach wszczepiania endoprotez kolan i bioder zwiększa bezpieczeństwo zabiegów i usprawnia je. - Dzięki CORI możliwe jest zaplanowanie każdego ruchu i cięcia podczas operacji ortopedycznej. Zabiegi będą niezwykle precyzyjne, zmniejszy się liczba powikłań i zakażeń pooperacyjnych, a chorzy będą szybciej wracać do formy - tłumaczy dr Marek Hawranek, szef Oddziału Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej zabrzańskiego szpitala.

CORI pozwoli też zmniejszyć kolejkę pacjentów oczekujących na operacje wszczepienia endoprotez stawu kolanowego czy biodrowego - Robot umożliwi wykonywać zabiegi nieco szybciej. Pozwoli też na przeprowadzanie operacji większej liczbie lekarzy - podkreśla dr Marek Hawranek.

Zaprezentowane we wrześniu urządzenie jeszcze w tym roku może

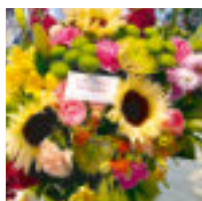
► Możliwości robota prezentuje dr Marek Hawranek Fot. Szpital Miejski

na dłużej trafić do Szpitala Miejskiego w Zabrzu. W najbliższym czasie wyjaśni się czy będzie to wypożyczenie, czy też zabrzańska lecznica znajdzie środki na zakup robota. Wartość urządzenia to około 2 mln. zł. Szpital Miejski w Zabrzu ma szansę stać się pierwszym w Polsce szpitalem publicznym, który będzie wyposażony w robota ortopedycznego. Dotychczas w naszym kraju funkcjonują dwa

tego typu urządzenia, oba w placówkach niepublicznych.

- Z uznaniem patrzę na odważne plany doktora Marka Hawranka. Mając na uwadze ogrom dokonań zespołu pod przewodnictwem prezesa szpitala doktora Mariusza Wójtowicza jestem przekonana, że w naszej placówce implementowane będą kolejne interesujące rozwiązania - podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. GOR

reklama

Pracownia Florystyczna Pod Aniotem

oferuje: kwiaty cięte i doniczkowe,
wiązanki okolicznościowe i ślubne,
palmy i wieńce pogrzebowe

Zapraszamy codziennie od 8.30-16.30, soboty 9-13
Zabrze, ul. 3 Maja 39, tel. 660 200 051

1 PAŹDZIERNIKA 1922 ROKU ZABRZE PRZESTAŁO
BYĆ WSIĄ I STAŁO SIĘ MIASTEM

Nasze miasto kończy sto lat!

Kiedy w 1873 roku z części dawnego powiatu bytomskiego wydzielono powiat zabrzański, mała wioska zaczęła przeobrażać się w coraz większe centrum administracyjne. Rozwój przemysłu, przede wszystkim ciężkiego, powodował także napływ dużej liczby ludności.

Biorąc to pod uwagę, zabrzański sejmik powiatowy, na posiedzeniu odbytym 24 listopada 1875 r., zaproponował połączenie w jedną gminę miejską Małego Zabrze, Doroty wraz z kopalnią „Guido”, części Starego Zabrze z hutą „Donnersmarck”, kolonii skarbowych Zaborze A, Zaborze B i Zaborze C oraz małych fragmentów obszarów dworskich Zabrze i Zaborze. Władze pruskie nie zgodziły się na to połączenie, co było zresztą na rękę miejscowym przemysłowcom. Działalność na terenach wiejskich była mniej skrupowana przepi-

sami, unikali ponadto znacznych świadczeń komunalnych i płacenia podatków przysługujących miastu.

W LOKALNEJ GAZECIE

Kolejne starania o utworzenie jednej gminy o charakterze miejskim podejmowane były na początku XX wieku. Zakończyły się one połowicznym sukcesem. Jego Królewska Mość Wilhelm II, zgodnie z dekretem z 20 lutego 1905 r., postanowił, że z dniem 1 kwietnia tegoż roku położone w powiecie zabrzańskim gminy wiejskie Stare Zabrze i Dorota,

a także obszar dworski Zabrze, przyłączone zostaną do gminy wiejskiej Małe Zabrze, która w przyszłości ma nosić nazwę Zabrze. Dodatkowo do nowo powstałej gminy włączono Kolonię C należącą do Zaborza i fragmenty obszaru dworskiego Zaborze graniczące z Kolonią C. Na mocy tego samego dekretu pozostała część obszaru dworskiego Zaborze włączono do gminy wiejskiej Zaborze. Z kolei należące dotychczas do Starego Zabrze kolonie Gwozdek i Kuźnica przyłączono do Maciejowa, powiększając wydatnie jego obszar. Gminę Zabrze podzielono na dwa okręgi urzędowe: Zabrze-Północ i Zabrze-Południe. Granicę pomiędzy nimi stanowiła linia kolejowa Zabrze-Gliwice. Nowo powstałe Zabrze pozostało jednakże wsią. Bardzo dużą wsią, bo liczącą 55.643 mieszkańców.

Paradoksalnie dopiero podział Górnego Śląska po I wojnie światowej otworzył przed Zabrzem nowe perspektywy. Niemcy utraciły spore tereny, w tym ważne miasta Katowice i Królewską Hutę. Po ich stronie nowej granicy pozostały jedynie Bytom i Gliwice. Stąd nadanie Zabrze, noszącemu w tym czasie nazwę Hindenburg, praw miejskich nastąpiło już w trzy miesiące po objęciu przez Niemcy przyznanych im terenów. Odpowiednie rozporządzenie w tej sprawie rząd pruski wydał 29 września 1922 r. Starosta powiatowy ogłosił je, również w języku pol-

► Fot. Muzeum Miejskie w Zabrzu

skim, w lokalnej gazecie urzędowej „Hindenburg Kreisblatt” z 9 listopada:

Ogłoszenie

Rozporządzeniem Pruskiego Rządu państwowego z dnia 29. Września 1922 (P.M.I.7209) dozwolono wiejskiej gminie Hindenburg G.-Śl., w tutejszym powiecie, przyjęcie ordynacji miejskiej z dnia 30 maja 1853 r. Jako termin stania się miastem przez Hindenburg wyznaczył pan prezydent regencyjny nakazem z dnia 15 b.m. – I d XI. Nr 5172 – 1. Października 1922.

Dozór komunalny nad miastem Hindenburg G.-Śl. przeszedł ze mnie na pana prezydenta regencyjnego w Opolu.

Napis dawniejszego gminnego i obwodowego Przełożenstwa Hindenburg G.-Śl. brzmi odtąd „do Magistratu” odnos. „do miejsko-policyjnego Zarządu (policyjnej Administracji) w Hindenburgu G.-Śl.”

Hindenburg G.-Śl., dnia 31 października 1922. Radca ziemiański i przewodniczący wydziału powiatowego.

W POSZUKIWANIU HERBU

W samym mieście cała sprawa przyjęta została całkiem spokojnie. Nie odbyły się z tej okazji żadne imprezy (być może miano ich dość po bardzo uroczystym powitaniu wkraczających do Zabrze 4 lipca 1922 r. wojsk niemieckich). Władze gminne przeobraziły się w tymczasowy zarząd miasta i wyznaczyły na 26 listopada wybory 48-osobowej Rady Miejskiej. Radni reprezentowali dwanaście różnych partii i organizacji, w tym dwie polskie. Polską Partię Socjalistyczną: Franciszek Trąbalski (powojenny wiceprezydent Zabrze), Polsko-Katolicką Partię Ludową: August Bajer i Jan Chrosnik. Znanymi postaciami w Radzie byli: kupiec Josef Peschka z „Zentrum”, hurtownik piwa Paul Rebitzky z „Mittelstandpartei” (Partii Mieszczańskiej), aptekarz Rudolf Arps z „Deutschnationale”.

Rada zebrała się po raz pierwszy 3 stycznia 1923 r. Dopiero w listopadzie tegoż roku wybrano pierwszego nadburmistrza (Oberbürgermeister) Zabrze. Został nim gliwicki radny,

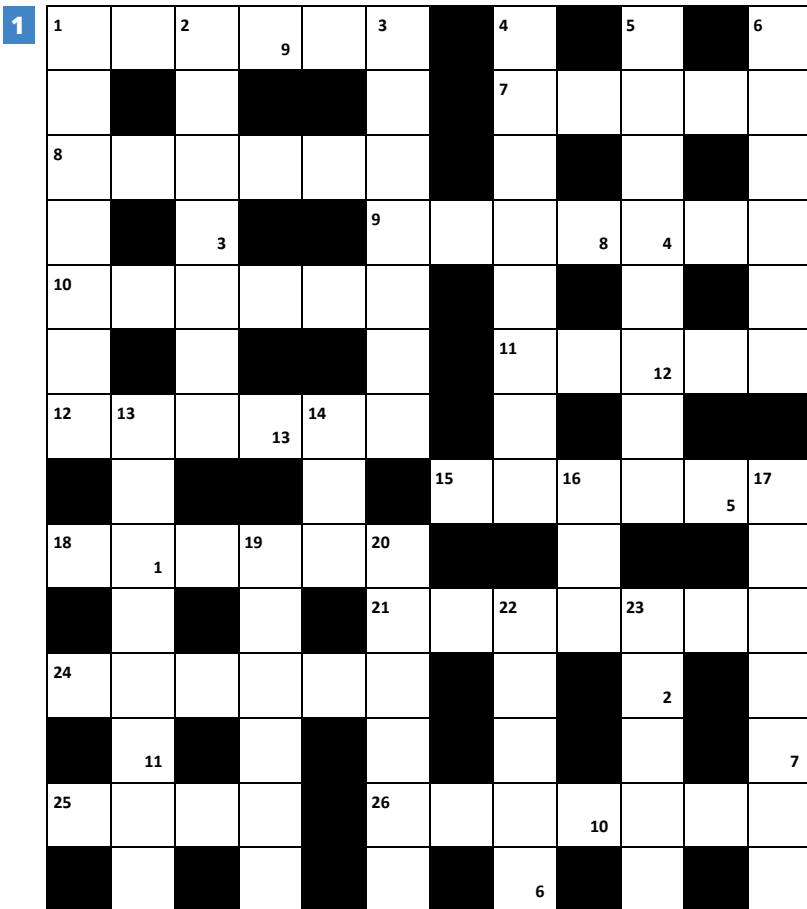
► Gmach zabrzańskiego magistratu został oddany do użytku w maju 1929 r. Fot. Muzeum Miejskie w Zabrzu

Kurt Jeenel, który swoją funkcję sprawował od 1 grudnia 1923 r. do 5 stycznia 1927 r.. Jednym z jego największych sukcesów było powiększenie z dniem 1 stycznia 1927 r. miasta o nowe dzielnice – Biskupice, Maciejów i Zaborze. K. Jeenel zmarł kilka dni później w sanatorium w Cieplicach. Pochowany został na cmentarzu parafii św. Andrzeja. Wdzięczni zabrzanie nazwali jego nazwiskiem jedną z nowo powstałych ulic – obecną ul. Stanisława Wyspiańskiego. Kolejnym nadburmistrzami Zabrze byli: dr Hans Lukaschek (1927-1929), Julius Franz (1933-1933), Max Fillusch (1933-1945).

Wśród wielu zadań, które stanęły przed władzami młodego miasta, pojawiła się również konieczność znalezienia dla Zabrze herbu miejskiego. Pomysł adaptacji do nowych warunków któregoś z godeł gminnych nie zyskał należytego po-

parcia. Wprawdzie na banknotach zastępczych wyemitowanych przez miasto w sierpniu 1923 r. pojawił się herb, w którym wykorzystano motyw świerka i drwala z siekierą na ramieniu, ale jest to bodaj jedyny wizerunek takiego herbu. Świerk i drwal przedstawiani byli na pieczęci gminy Zabrze, a następnie Hindenburg O/S. Uważano, że motywy te nie pasują do przemysłowego charakteru Zabrze. W tej sytuacji rozpisano konkurs na herb, w którym powinny znaleźć się wieże lub zamek oraz jakiś symbol przemysłu. Na początku 1926 r. wybrano projekt Alfreda Brockela z Gliwic. Zatwierdzony 17 maja 1927 r. przez pruskiego Ministra Spraw Wewnętrznych herb przedstawiał na złotej (żółtej) tarczy trzy czerwone, blankowane wieże ceglane i niebieskie koło o dwunastu zębach wspierające się osiá na środkowej wieży..

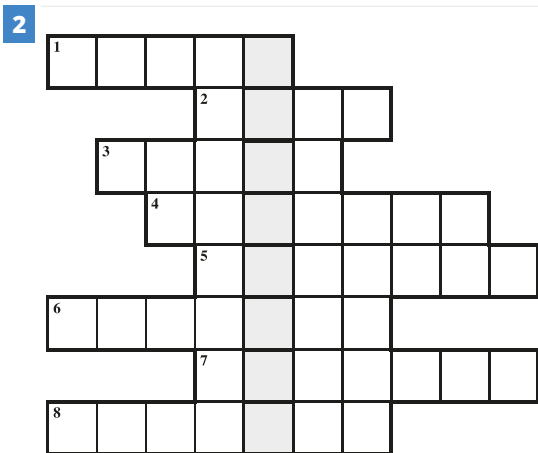
Piotr Hnatyszyn, Muzeum Miejskie w Zabrzu

Poziomo: 1 – rozbijany na biwaku, 7 – mieszkanie krasuli, 8 – trzecia planeta od Słońca, 9 – przygotowała dla babci laurkę, 10 – odbicie serwisowej piłki, 11 – polska piosenkarka rodem z Grecji, 12 – śląski taniec ludowy, 15 – podobno ma wielkie oczy, 18 – o kimś nierozgarniętym lub... powieść Dostojewskiego, 21 – ciągnik, 24 – długoletnia roślina, 25 – może być w dal, wwyż, w bok, 26 – odpowiada za nagłośnienie imprezy.

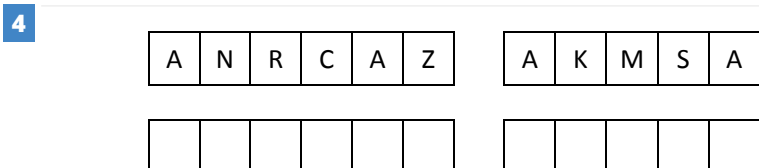
Pionowo: 1 – miasto, w którym dorastał Chrystus, 2 – inaczej o kimś wybitnym, 3 – strzyżony kosiarką, 4 – ogromny pomnik, 5 – gatunek jabłoni, 6 – afrykańskie polowanie, 13 – sułtani lub koryntki dodawane do sernika, 14 – obraz z nagim ciałem, 16 – ma 365 dni, 17 – ciężka, wyczerpująca praca, 19 – czarne lub zielone w słoiczku, 20 – dawny dowódca kozaków, 22 – duży owoc o czerwonym, soczystym mięszu, 23 – Nowy w Zabrzu, Rozrywki w Chorzowie.

Rozwiązanie krzyżówki – tytuł piosenki Krystyny Prońko, utworzą litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu.

1 – klej do papy, 2 – robusta lub arabika, 3 – poszły w las, zaczynając „Popioły”, 4 – adwokat, sędzia lub prokurator, 5 – absolwent szkoły rolniczej, 6 – tusz do rżęs, 7 – ozdobna litera rozpoczynająca tekst, 8 – u boku Mieszka I.

Rozwiązaniem jest słowo, które powstanie w zaznaczonej kolumnie.

Chochlik drukarski pomieszał literki we wszystkich wyrazach. Trzeba je poprząstawić tak, aby utworzyły tytuł opery Krzysztofa Pendereckiego.

FOTOZAGADKA

Zagadka polega na odgadnięciu, gdzie znajduje się prezentowane miejsce.

Rozwiązania z poprzedniego numeru

1. Mój, tylko mój
2. Goryczka
3. Przedszkole nr 39
4. Borys Godunow

Wydawca:

Centrum Informacji Kulturalnej

Adres redakcji:

41-800 Zabrze, ul. Generała de Gaulle'a 17, tel. 32 271-21-70

Redakcja:

Igor Cieśliski – redaktor naczelny, Magdalena Mionc, Helena Pisarczyk

Skład: CIK

Zdjęcie na okładce:

UM Zabrze

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania tekstów.

INSTYTUT
PODOLOGII

Klaudia Wilk

Zrogowacenia na stopach, odciski, brodawki wirusowe? Mogą dopaść każdego. Nieważne w jakim wieku jesteś, zajmuję się osobami starszymi z trudnościami przy samodzielnej pielęgnacji stóp jak i dziećmi z problemami wrastających paznokci. Oferuję również podstawowy zabieg podologiczny, który polega przede wszystkim na utrzymaniu stóp w zdrowej kondycji.

Jeśli Twoje stopy potrzebują pomocy lub chcesz zacząć przygodę z ich pielęgnacją serdecznie zapraszam do INSTYTUTU PODOLOGII.

Jeśli chcesz być na bieżąco, z tym co dzieje się w Instytucie zajrzyj na strony internetowe.

Czas zadbać
o swoje stopy!

Serdecznie zapraszam
Zabrze, ul. Wolności 173, tel. 572 572 476

www.facebook.com/instytutpodologiiklaudiawilk
www.instagram.com/instytut.podologii

reklama

IBPC

**rekomendacja Instytutu
Branży Pogrzebowej i Cmentarnej**

MPGK Zabrze
ul. Klimasa 7
ul. Wolności 226

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

24h/7 **32 271 38 23, 508 970 425**

Jesteśmy firmą z długoletnią tradycją i doświadczeniem na rynku.
Oferujemy najwyższą jakość usług, konkurencyjne ceny
oraz bezgotówkową organizację pogrzebów.

- chłodnia i kaplica
- usługi cmentarne i kremacyjne
- szeroki wybór trumien i urn
- międzynarodowy transport zwłok
- krzyże, tabliczki, wieńce i palmy
- opieka nad grobami

Zarząd Budynków Mieszkaniowych
Towarzystwo Budownictwa Społecznego
Sp. z o.o. w Zabrzu
Zarządca Nieruchomości

TWÓJ DOM W DOBRYCH RĘKACH

**41-800 Zabrze, pl. Warszawski 10,
tel. +48 32 37 33 900, www.zbm-tbs.zabrze.pl**

Administrowanie
wspólnotami mieszkaniowymi

Budowa nowych domów
w systemie TBS

Wynajem lokali
mieszkalnych i użytkowych

Remonty oraz termomoderni-
zacja budynków

SPRZEDAŻ OZDOBNYCH KAMIENI OGRODOWYCH

ZABRZE,
ul. Ofiar Katynia 56
Tel. 32 274 93 92

www.bella-stone.pl

